

NASZ *Region*

Nr 5 (76) / 2013

Świętokrzyski Informator Samorządowy ISSN 1897-4546

gazeta bezpłatna

Bazylika Mniejsza
na Świętym Krzyżu

Cztery pory roku na wsi
z Urzędem Marszałkowskim

Dodatkowe euro
na drogi

Janusz Bednarz
- Sotys Roku 2012!

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

... dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

Na Świętym Krzyżu - Bazylika Mniejsza

Marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas oraz członkowie Zarządu Kazimierz Kotowski i Jan Maćkowiak, uczestniczyli w niedzielę, 16 czerwca w podniosłych uroczystościach na Świętym Krzyżu, gdzie tamtejszy kościół pod wezwaniem Trójcy Świętej otrzymał tytuł bazyliki mniejszej. Papież Benedykt XVI miano to nadał świętyni 18 lutego br.

- Opactwo świętokrzyskie przez całe wieki było świadkiem radosnych i bolesnych chwil naszego narodu, jego zwycięstw i klęsk, jego wiary i nadziei – powiedział podczas uroczystości biskup krakowski, ksiądz kardynał **Stanisław Dziwisz**. - O głębi odczuwania sanktuarium świętokrzyskiego świadczy wymownie fakt, że od jego imienia wzięły nazwę i góry, i cały region. Możemy powiedzieć, że krzyż wpisał się głęboko w wiarę i kulturę tutejszego ludu. Dzisiaj jesteśmy świadkami kolejnej nobilitacji

świętokrzyskiego sanktuarium. Z upoważnienia Stolicy Apostolskiej, z łaski Ojca Świętego przysługiwać mu będzie tytuł i godność bazyliki mniejszej. W ten sposób Bazylika Trójcy Świętej na Świętym Krzyżu wpisuje się na listę najbardziej czcigodnych świątyń na polskiej ziemi.

Kardynał Stanisław Dziwisz wraz z biskupem sandomierskim Krzysztofem Nitkiewiczem i biskupem seniorem Edwardem Frankowskim z kościoła pod ołtarz polowy na błoniach przyjechali papamobile, samo-

chodem Jana Pawła II zrekonstruowanym przez kielczanina Marka Adamczaka.

Marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas na ręce księdza kardynała Stanisława Dziwisza ofiarował dar serca wspólnoty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego. Wójt gminy Nowa Słupia Wiesław Gałka ofiarował obraz przedstawiający Sanktuarium Relikwii Drzewa Krzyża Świętego, wójt gminy Bieliny Sławomir Kopacz - ornat, szatę liturgiczną.

- Nadanie naszej świątyni tytułu Bazyliki Mniejszej ma szczególne znaczenie dla wiernych z diecezji kieleckiej i sandomierskiej w trwającym właśnie Roku Wiary – mówi ojciec superior ojców oblatów **Zygfryd Wiecha**. - O miano to staraliśmy się od kilku lat. Święty Krzyż, choć leży na terenie diecezji sandomierskiej, jest najważniejszym sanktuarium Ziemi Świętokrzyskiej, która od niego właśnie wzięła nazwę. Miejsce to jednoczy wiernych z dwóch diecezji, przyjmu-

W uroczystościach uczestniczyli m.in. Jan Maćkowiak, Marzena Okła-Drewnowicz i Adam Jarubas

Sławomir Kopacz, Adam Jarubas i Wiesław Gałka wręczyli dary kardynałowi Stanisławowi Dziwiszowi

Mszę świętą odprawił biskup krakowski, kardynał Stanisław Dziwisz

je pielgrzymów i turystów nie tylko z Polski, dla których jest symbolem nie tylko wiary, ale również ważnego dziedzictwa kulturowego.

W diecezji sandomierskiej to trzecia Bazylika Mniejsza, po świątyniach w Sandomierzu i Stalowej Woli.

W uroczystościach uczestniczyli parlamentarzyści, przedstawiciele władz państwowych, samorządowych różnych szczebli, przedstawiciele świata akademickiego, służb

mundurowych. Przybyli kapłani diecezjalni, kapłani zakonni, duszpasterze wraz z wiernymi okolicznych parafii, zwłaszcza z diecezji sandomierskiej, kieleckiej i radomskiej, siostry zakonne, przyjaciele sanktuarium świętokrzyskiego, liczni pielgrzymi.

Uroczystości uświetnił Reprezentacyjny Zespół Artystyczny Wojska Polskiego oraz Orkiestra Wojskowa Garnizonu Warszawskiego.

(n)

Wśród licznie przybyłych na Święty Krzyż pielgrzymów był też członek Zarządu Województwa Kazimierz Kotowski

Wieża powraca po stu latach

W ostatnich latach dzięki środkom unijnym obiekty na Świętym Krzyżu i wokół zabytkowego sanktuarium zmieniają się nie do poznania. Przed pięciu laty Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego przyznał 3,5 mln zł na renowację zabytków i budowę infrastruktury turystycznej. Wartość całkowita projektu wyniosła 4,7 mln. Przeprowadzone zostały między innymi prace elewacyjne kościoła od strony południowej oraz prace remontowo-budowlane i konserwatorskie, pomalowano tynki wewnątrz kościoła i ocieplono sklepienia, odwodniono teren. Wykonano też posadzki, schody i kratę w krypcie, przeprowadzono renowację okien wirydarza, zamontowano instalację przeciwpożarową i przeciwwłamaniową. Najwięcej kosztowała renowacja kościelnych organów z XIX wieku, która wyniosła aż 1,2 mln zł.

W projekcie tym uczestniczyły też dwie gminy. W Bielinach wykonano drogę gminną do miejscowego kościoła parafialnego i go odrestaurowano, odbudowano zabytkową zagrodę chłopską w Kakoninie, w Nowej Słupi – zrekonstruowano Drogę Krzyżową wzdłuż Drogi Królewskiej na Święty Krzyż, odnowiono Dom Opatów Świętokrzyskich.

Z kolei niedawno podpisano umowę z wykonawcą wieży, która zostanie odbudowana na 100-letnią rocznicę. Będzie ona liczyła ponad 50 metrów wysokości i umiejscowiony zostanie na niej punkt widokowy na całe województwo świętokrzyskie. Wieża przy klasztorze na Świętym Krzyżu została zniszczona przez Austriaków w 1914 roku. W 2008 r. odbudowa wieży była jednym z komponentów projektu pod nazwą „Centrum Tradycji i Turystyki Gór Świętokrzyskich wraz z restauracją zabytków Św. Krzyża - etap II.”, ale wtedy brakowało pieniędzy. W kwietniu 2012 r. podpisano umowę na dofinansowanie projektu ze środków unijnych. Jego kwota wyniosła niemal 7,5 mln zł, czyli 85 proc. kosztów. Teraz podpisano umowę z wyłonionym w drodze przetargu wykonawcą - firmą Furmanek Renewal.

Dodatkowe pieniądze dla Świętokrzyskiego

Województwo Świętokrzyskie otrzyma dodatkowe 58 milionów euro unijnej pomocy na lata 2014-2020 – to efekt spotkania marszałka Adama Jarubasa z minister rozwoju regionalnego Elżbietą Bieńkowską, które odbyło się 4 czerwca. Oznacza to, że w nowym okresie finansowania Unii Europejskiej nasz region otrzyma w sumie 1 miliard 223,3 miliony euro. To ponad 220 milionów euro więcej niż wynosiła pierwsza propozycja Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

- Dodatkowe środki pochodzą z rezerw, które pierwotnie ministerstwo zostawiło do swojej dyspozycji, jako pulę dla regionów najlepiej radzących sobie z wydawaniem funduszy unijnych – informuje marszałek **Adam Jarubas**, przypominając jednocześnie, że w obecnej perspektywie finansowej Świętokrzyskie było w grupie województw, które otrzymały taką nagrodę z Krajowej Rezerwy Wykonania.

1 miliard 223 miliony euro dla Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 to ponad 220 milionów euro więcej niż wynosiła pierwsza propozycja Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, przedstawiona na Konwencji Marszałków w lutym tego roku. Pieniądze te są przeznaczone na przedsięwzięcia inwestycyjne (finansowane w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) oraz tzw. miękkie projekty z zakresu kapitału

ludzkiego, finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Na te ostatnie działania przeznaczone jest ok. 25 proc. całości kwoty.

Marszałek przywiózł też z Warszawy dobre wieści dla Ostrowca Świętokrzyskiego. - Podczas wtorkowego spotkania przedstawiciele ministerstwa zapowiedzieli wydzielenie 2 miliardów euro w ramach nowego programu „Infrastruktura i Środowisko” na wsparcie

inwestycji w miastach średniej wielkości, w tym w byłych miastach wojewódzkich, wymagających dodatkowej interwencji przyspieszającej ich rozwój – mówi Adam Jarubas. - W grupie ponad 30 miast znalazł się również Ostrowiec Świętokrzyski, który będzie mógł się ubiegać o dodatkowe pieniądze na projekty m.in. z zakresu komunikacji miejskiej czy rewitalizacji obszarów poprzemysłowych.

Iwona Sinkiewicz

Jak szukać pracy sezonowej za granicą?

Wakacje za progiem, wielu młodych mieszkańców województwa świętokrzyskiego - przede wszystkim studentów - pragnie ten czas wykorzystać na zarobienie własnych pieniędzy i odciążyć w ten sposób budżety domowe rodziców. Miesiące letnie to, zarówno w kraju jak i za granicą, czas intensywnych prac sezonowych m.in. w rolnictwie, budownictwie i gastronomii, a tym samym - najlepsza pora na odwiedzenie agencji pośrednictwa pracy. Jak nie dać się oszukać agencji zatrudnienia i na co zwracać szczególną uwagę podpisując umowę? Za co agencja może pobierać pieniądze i kiedy to może robić? O tym w rozmowie z Andrzejem Lato, dyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach.

- Uczestnictwo Polski w Unii Europejskiej umożliwia obywatelom naszego kraju podejmowanie zatrudnienia, nauki oraz zamieszkania we wszystkich krajach Unii Europejskiej, a także w Norwegii, Islandii, Liechtensteinie oraz Szwajcarii. Jak młody człowiek powinien zabrać się za poszukiwanie wakacyjnej, sezonowej pracy poza granicami naszego kraju?

- Warto podkreślić, iż nie ma jednego, uniwersalnego, dobrego dla wszystkich sposobu poszukiwania pracy za granicą. Ważne, by ofert pracy zacząć szukać jeszcze w Polsce. Osoby zainteresowane uzyskaniem informacji na temat wolnych miejsc pracy, warunków życia i pracy w krajach Unii Europejskiej mogą je uzyskać w Wojewódzkim Urzędzie Pracy oraz w każdym Powiatowym Urzędzie Pracy. Wiele osób poszukując odpowiedniego zatrudnienia korzysta nie tylko z ofert urzędów pracy, ale także poszukuje pracy „na własną rękę” lub przez agencje zatrudnienia. Poszukując pracy samodzielnie należy unikać ofert pracy pochodzących z niesprawdzonego źródła, a także ofert proponowanych przez dopiero co poznane osoby oraz tych, w których do kontaktu podany jest jedynie adres mailowy lub numer telefonu.

- Ofert pracy za granicą można szukać m.in. poprzez powołaną przez Komisję Europejską sieć EURES. Czym w istocie jest EURES?

- EURES jest siecią współpracy pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia oraz ich partnerów na rynku pracy. Zadaniem EURES jest udzielanie informacji i doradztwo

z zakresu pośrednictwa pracy, warunków życia i zatrudnienia na terenie Unii Europejskiej. Usługi EURES są ogólnodostępne, bezpłatne i skierowane do osób zainteresowanych wyjazdem do innego kraju w celach podjęcia pracy oraz do pracodawców, którzy chcą prowadzić rekrutację pracowników z zagranicy. W województwie świętokrzyskim usługi EURES świadczą Wojewódzki Urząd Pracy w Kielcach oraz Miejski i Powiatowe Urzędy Pracy.

Poszukiwanie pracy warto rozpocząć od spotkania z doradcą EURES w Wojewódzkim Urzędzie Pracy lub skontaktować się z najbliższym Miejskim lub Powiatowym Urzędem Pracy. Ponadto, chcąc zdobyć informacje na temat sytuacji na rynku pracy w danym kraju warto odwiedzić Europejski Portal Mobilności Zawodowej (portal EURES) www.eures.europa.eu - najważniejszy portal Unii Europejskiej dotyczący mobilności na rynku pracy, oferujący dostęp do ofert pracy publicznych służb zatrudnienia w krajach UE/EOG. Portal daje osobom poszukującym pracy możliwość znalezienia zatrudnienia, a pracodawcom pozwala na rekrutację pracowników. Wchodząc na portal sieci EURES, można znaleźć między innymi bazę ofert pracy pracodawców zainteresowanych rekrutacją pracowników z zagranicy, bazę CV osób zainteresowanych podjęciem zatrudnienia za granicą oraz bazę informacyjną zawierającą opis warunków życia i pracy w krajach członkowskich.

Warto dodać, iż codziennie ukazuje się tam łącznie ponad 1 mln ofert pracy. Jest to również platforma z której pracodawcy mogą rekrutować osoby poszukujące pracy, które umieściły na portalu swoje CV.

- Ofert pracy można również szukać poprzez niepubliczne agencje zatrudnienia świadczące usługi w zakresie kierowania do pracy za granicą. Niestety, bardzo często słyszymy o nieprawidłowościach, a nawet oszustwach dokonywanych przez tego rodzaju pośredników. Jak zatem nie dać się oszukać?

- Prowadzenie działalności agencji zatrudnienia wymaga uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia (KRAZ) i posiadania odpowiedniego certyfikatu. Wykaz certyfikowanych polskich agencji zatrudnienia znajduje się na stronie internetowej www.kraz.praca.gov.pl. Należy się również upewnić, czy dana agencja posiada umowę zawartą z pracodawcą zagranicznym i czy ma doświadczenie w kierowaniu do pracy za granicą.

Należy bezwzględnie pamiętać, że agencja nie może pobierać od poszukujących pracy za granicą żadnych opłat, za wyjątkiem kwot z tytułu faktycznie poniesionych kosztów (np. za tłumaczenie dokumentów, koszty podróży, wydanie wizy, badania lekarskie). Pobieranie przez agencję opłat za pośrednictwo pracy jest naruszeniem prawa.

Agencja zatrudnienia kierująca do pracy za granicą ma obowiązek zawarcia z osobą kierowaną do pracy pisemną umowę. Umowa taka musi zawierać m.in.: informacje o zagranicznym pracodawcy, okresie zatrudnienia, rodzaju oraz warunkach pracy i wynagradzania, przysługujących świadczeniach socjalnych, warunkach ubezpieczenia społecznego, obowiązkach i uprawnieniach osoby kierowanej do pracy oraz

agencji pośrednictwa pracy. Więcej informacji można znaleźć na stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy www.wup.kielce.pl w zakładce „Nie płać za pośrednictwo pracy”.

- Jakie są największe zagrożenia podczas wyjazdu zagranicznego do prac sezonowych? Na co należy przede wszystkim uważać?

- Niebezpieczeństwo wyjazdu może się wiązać z niezamożnością lub słabą znajomością

języka kraju, do którego osoba chce się wyjechać i podjąć pracę. Trudno w takim przypadku o dochodzenie swoich praw w związku z podjętą pracą. Innym zagrożeniem jest przypadek kiedy na miejscu może okazać się, że proponowana praca jest pracą „na czarno” lub pracodawca nie wypłaca wynagrodzenia za pracę. Dlatego osoba, która podejmie decyzję o wyjeździe, powinna: zabrać ze sobą życiorys oraz dokumenty potwierdzające umiejętności

i kwalifikacje zawodowe przetłumaczone na język zrozumiały dla przyszłego pracodawcy, ubezpieczyć się indywidualnie od następstw nieszczęśliwych wypadków, uzyskać z oddziału NFZ Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego, zabrać ze sobą wystarczającą sumę pieniędzy „na wszelki wypadek”, sprawdzić gdzie mieści się polski konsulat najbliższy miejscu pracy w danym kraju, poinformować najbliższych o wyjeździe i planowanym miejscu pobytu,

wykonać i zostawić w domu kopie dokumentów, zabrać ze sobą telefon komórkowy oraz ustalić częstotliwość kontaktów z najbliższymi. Należy pamiętać by nie oddawać nikomu oryginałów dokumentów potwierdzających tożsamość.

W przypadku, gdy podczas pobytu za granicą zajdą nieprzewidziane okoliczności należy zgłosić sprawę policji w danym kraju lub poprosić o pomoc polski konsulat.

rozmawiał Robert Siwiec

Polska Wschodnia

– Makroregion Makroprzyszłość

Już po raz trzeci w Kielcach odbyła się jedna z najważniejszych imprez biznesowych dotycząca Polski Wschodniej. III Forum Polski Wschodniej zgromadziło wielu polskich i zagranicznych przedsiębiorców, biznesmenów zainteresowanych nawiązaniem współpracy gospodarczej z regionem oraz przedstawicieli samorządu terytorialnego z terenu Polski Wschodniej. Konferencję otworzyli: Bożena Czaja, zastępca Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych, marszałek Adam Jarubas i prezydent Kielc Wojciech Lubawski. W Forum uczestniczyli także członkowie Zarządu Województwa: Jan Maćkowiak i Kazimierz Kotowski.

„Europejski kryzys, polskie szanse. Czas na nowe kierunki, nowe pomysły – czas na Polskę Wschodnią” – to temat przewodni konferencji zorganizowanej przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych.

Podczas dwóch sesji plenarnych, poruszona została tematyka związana z szansami rozwojowymi Polski Wschodniej w kontekście zmian na arenie

międzynarodowej, w otoczeniu gospodarczym i biznesowym oraz nowego budżetu unijnego na lata 2014-2020.

W czasie dyskusji podczas sesji plenarnej pt. „Europa w kryzysowym teście – wspólnota problemów i interesów pięć lat później” marszałek **Adam Jarubas** porównał PKB w województwie świętokrzyskim przed i po wejściu Polski do Unii Europejskiej: - Jest

Adam Jarubas, Janusz Steinhoff i Mariusz Cezary Grendowicz

ogromny potencjał wśród przedsiębiorców w naszym regionie, przykładem jest choćby 33% PKB w momencie wejścia Polski do Unii Europejskiej, które teraz wynosi już około 43%. To sukces naszego regionu, który dowodzi, że mechanizmy wsparcia przedsiębiorstw zadziałały. Polska Wschodnia to region ludzi młodych i wykształconych, posiada wysoki potencjał inwestycyjny, współtworzy również pięć Specjalnych Stref

Ekonomicznych, które oferują ulgi podatkowe dla inwestorów, parki przemysłowe i technologiczne - podkreślał marszałek.

Konferencji towarzyszyły warsztaty adresowane do przedsiębiorców i przedstawicieli samorządów.

Forum Polski Wschodniej „Eastern Poland Business Forum” zorganizowane zostało w ramach Programu Promocji Gospodarczej Polski Wschodniej.

Dominika Kiesz-Misztal

Gośćmi Forum byli samorządowcy oraz przedsiębiorcy i biznesmeni zainteresowani nawiązaniem współpracy

Kielczanie bawili się z LGD-ami

Barwny korowód, występy zespołów dziecięcych, młodzieżowych, folklorystycznych, kabaretowych, solistów i orkiestr dętych, pokazy walk rycerskich i sztuki ludowej oraz degustacja regionalnych potraw towarzyszyły odbywającej się 8 czerwca w Kielcach imprezie plenerowej „Baw się z nami LGD-ami”. Na placu Artystów, ulicy Sienkiewicza i mostku nad Silnicą swój dorobek oraz działalność prezentowało 18 Lokalnych Grup Działania. – Poprzez wspólną zabawę chcemy Kielczanom przybliżyć ideę LGD-ów, które mają się czym pochwalić. Nie powinno się dzielić ludzi na tych, co pochodzą ze wsi i tych co są z miasta, bo jedni i drudzy mają talenty i coś do zaoferowania innym. Jestem przekonany, że podczas dzisiejszego spotkania pocujemy wspólnotę i docenimy siebie nawzajem – mówił otwierając imprezę Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Organizatorem przedsięwzięcia był Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego i 18 Lokalnych Grup Działania z terenu województwa świętokrzyskiego.

Już od godzin przedpołudniowych kielecki deptak tętnił życiem. Na scenie na Placu Artystów aż do późnego wieczora prezentowali się świętokrzyscy artyści – zespoły dziecięce, młodzieżowe, folklorystyczne, kabaretowe, soliści i orkiestry dęte. Usłyszeć można było coś na ludową nutę, jak na przykład „Furmany” czy „Moje buciki” w wykonaniu Koła Gospodyń Wiejskich „Witosławianki” z Witosławic z gminy Waśniów, jak

i współczesne przeboje zespołu Eney, Brathanki czy Boney M, przy dźwiękach których Kielczanie bawili się wraz z uczestnikami programu „Bitwa na głosy” z grupy Andrzeja Piasecznego. Duże zainteresowanie wzbudziły także niezwykle widowiskowe tańce z okresu średniowiecza, renesansu i baroku oraz pokazy walk w wykonaniu Bractwa Rycerskiego Zamku Szydłów.

Swoje stoiska wzdłuż ulicy Sienkiewicza rozstawiły Lokalne

Do wspólnej zabawy z LGD-ami kielczan zachęcał Piotr Żołądek

Grupy Działania z terenu województwa świętokrzyskiego, na których można było spróbować regionalnych potraw, zapoznać się z atrakcjami turystycznymi czy wziąć udział w warsztatach koronkarstwa, malarstwa, garniarstwa, tkactwa, hafciarstwa i rzeźby.

Gospodarze każdego stoiska oferowali coś innego. I tak **Marzena Biskupska** z LGD „Wokół Łysej Góry” zachęcała Kielczan do odwiedzenia Osady Średniowiecznej w Hu-

cie Szklanej, Szklanego Domu w gminie Masłów czy Opactwa Cysterskiego w Wąchocku. Panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Michniowie częstowały ekologicznym jedzeniem, a o tym, że najstojniejszy sołtys mieszka właśnie w Wąchocku przypominała „Kapela Sołtysa”.

LGD „Pondzie” promowały panie z KGW Górki w gminie Kije, które kusily Kielczan pysznym chlebem ze smalcem i tegorocznymi kiszonymi ogórkami, serem z kielckiego

Panie z KGW Górki w gminie Kije częstowały świętokrzyskimi przysmakami

Mirosława Mochocka, zastępca dyrektora Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego:

– Lokalne Grupy Działania z powodzeniem realizują w województwie świętokrzyskim program LEADER, będący częścią Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Pod względem wykorzystania środków z tego programu jako województwo plasujemy się w ścisłej czołówce, co jest w dużej mierze zasługą dobrej pracy i aktywności świętokrzyskich LGD. Lokalne Grupy Działania funkcjonują już od kilku lat na obszarach wiejskich naszego województwa i są tam dobrze znaną marką – jako organizacje pozarządowe, pomagające mieszkańcom w pisaniu projektów finansowych ze środków Unii Europejskiej.

Impreza pn. „Baw się z nami LGD-ami” potwierdziła ogromną rolę świętokrzyskich Lokalnych Grup Działania w aktywizowaniu społeczności lokalnych i budowaniu społeczeństwa obywatelskiego na obszarach wiejskich. Bogaty i bardzo urozmaicony program artystyczny prezentowany przez cały dzień na Placu Artystów, był od początku do końca przygotowany i wykonany przez skupione wokół LGD zespoły i organizacje, m.in. wokalnno-taneczne zespoły młodzieżowe i ludowe, koła gospodyń wiejskich, organizacje seniorów, orkiestry dęte itp. Potencjał kulturalny obszarów wiejskich był też prezentowany na ustawionych wzdłuż ulicy Sienkiewicza stoiskach z wyrobami artystycznymi oraz tradycyjnymi produktami kulinarnymi. Poprzez wspólną zabawę, pokazy, występy i warsztaty LGD pokazały, że tradycja i kultura wiejska może być prezentowana w sposób ciekawy i nowoczesny i nie musi kojarzyć się z anachronizmem.

sera oraz skrzydełkami z kurcząt z własnej hodowli. – Działamy od 8 lat, kultywujemy tradycje naszych babć – gotujemy w oparciu o stare receptury z ekologicznych produktów, haftujemy, szydełkujemy, wykonujemy bukiety kwiatów z kolorowej bibuły. Chcemy pokazać, jak bogata w tradycje jest świętokrzyska

wieś – podkreślała **Aleksandra Korczyńska**, przewodnicząca KGW.

Mieszkańcy z chęcią próbowali również pysznego naturalnego soku jabłkowego „Sad Sandomierski” oraz jablek, którymi częstowała **Anna Kręciwost** z LGD Ziemi Sandomierskiej.

Pogoda dopisała, nic więc dziwnego, że impreza spotkała się z dużym zainteresowaniem mieszkańców stolicy regionu świętokrzyskiego. – Wspaniała impreza, Jest wesoło i kolorowo, przyszedłem z wnuczką, która z zainteresowaniem oglądała jak pani robi bukiety z bibuły oraz cieszyła się, że spotkała

Koziółka Matolka, który z Pacanowa przybył dziś do Kielc. Próbowałyśmy smakolyków, pysznych ciast, miodów. Wreszcie dzieje się tutaj coś ciekawego. Oby więcej takich imprez – mówiła pani Janina z Kielc.

Małgorzata Niewczas-Sochacka

Na kieleckim deptaku prezentowały się m.in. zespoły ludowe

Można także było ugasić pragnienie pysznym sokiem jabłkowym z sandomierskich sadów

Wolontariat pracowniczy teraz również w Urzędzie Marszałkowskim

Znany, popularny i z powodzeniem wdrażany przez firmy na całym świecie – wolontariat pracowniczy teraz również w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach. Projekt marszałka Adama Jarubasa spotkał się z dużym zainteresowaniem pracowników i już na starcie zgłosiło się do niego ponad 50 wolontariuszy.

- To fantastyczne, że pomysł nie trafił w próżnię. Mamy specjalistów z różnych dziedzin, możemy dzielić się wiedzą z wieloma organizacjami i instytucjami. Wolontariat kompetencyjny z pewnością będzie ważnym elementem naszego programu wolontariackiego. Wspólnie na pewno uda nam się zrobić wiele dobrego – mówił podczas pierwszego spotkania z pracownikami urzędu marszałek **Adam Jarubas**.

W Polsce wolontariat pracowniczy to – w porównaniu do doświadczeń światowych – nowe zjawisko. Angażują się w niego głównie duże korporacje, ale również małe i średnie przedsiębiorstwa zaczynają dostrzegać jego zalety. Urząd

Na pierwsze spotkanie zainteresowanych pracą w wolontariacie zgłosiło się ponad 50 osób

Marszałkowski w Kielcach będzie jednym z prekursorów wprowadzania wolontariatu pracowniczego do administracji samorządowej.

- Na pewno będziemy czerpać z doświadczeń biznesu, chcemy jednak pójść własną drogą – mówi marszałek Adam Jarubas.

Wolontariat pracowniczy pozwala dostrzegać i reagować na potrzeby otoczenia, zwiększa kompetencje i zaangażowanie pracowników, integruje ich.

- Wolontariat nie jest obcy pracownikom Urzędu Marszałkowskiego. Od lat włączamy się zarówno w duże, ogólnopolskie akcje, jak Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy czy Szlachetna Paczka, jak i w te mniejsze, lokalne przedsięwzięcia. Zbieramy nakrętki, książki dla Polonii, zakładamy półki bookcrossingowe – mówią koordynatorki projektu **Anna Rdzanek-Kapsa** i **Karolina Zatorska**. – Chcemy te nasze rozproszone działania usystematyzować i spróbować zrobić coś razem.

Redakcja

Coraz więcej turystów w Świętokrzyskiem

Nasz region odwiedza coraz więcej turystów, co pokazują dane opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny. Zyskują na tym hotele. To one zanotowały największy wzrost ruchu turystycznego – o 4,6 proc. Przed nami sezon wakacyjny. Atrakcje turystycznych w regionie nie zabraknie.

W pierwszym kwartale tego roku w naszym województwie udzielono o ponad 500 noclegów więcej, niż w analogicznym okresie 2012 roku, a nasz region jest jednym z pięciu, które w 2013 roku zanotowały wzrost.

- Świętokrzyskie stało się modne – mówi **Jacek Kowalczyk**, dyrektor Departamentu Promocji, Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego. – Ważne jest to, że te optymistyczne dane pochodzą z pierwszego kwartału roku, gdy praktycznie nie odbywają się żadne targi, więc cel przyjazdów był turystyczny. Są to głównie pobyty krótkie, weekendowe, ale nie dotyczy to turystyki uzdrowiskowej. Sam powiat buski sprzedaje tyle noclegów, ile pozostała część województwa z Kielcami łącznie. Cieszę się, że udaje się systematycznie osiągać wzrosty, a to dzieje się praktycznie od 2006 roku.

W ciągu ostatnich 10 lat, liczba hoteli w świętokrzyskim wzrosła ponad dwukrotnie – z 31 w 2003 roku do 83 w 2012 roku. Najwięcej obiektów powstało w okolicach Kielc oraz na Ponidziu. Poszerzyła się znacznie oferta w turystyce zimowej, wellness & Spa.

Większą liczbę odwiedzających rejestrują poszczególne atrakcje turystyczne w regionie. - Wzrost liczby turystów widzimy już od stycznia i okazuje się, że Europejskie Centrum Bajki nie jest atrakcją sezonową. Codziennie w okresie letnim odwiedza nas 650 osób dziennie, poza sezonem około 500. W ciągu ostatnich dwóch lat zorganizowaliśmy 120 dużych imprez – informuje **Karolina Kępczyk**, dyrektor Centrum.

Nasza stolica bajek cieszy się tak dużym powodzeniem, że zorganizowane grupy muszą sobie rezerwować terminy około 2-3 miesięcy wcześniej. Turysty indywidualni powinni planować pobyt około 2 tygodnie

JuraPark w Bałtowie

wcześniej. Oprócz wystaw, które dostępne są przez cały rok oraz cyklicznie organizowanych warsztatów plastycznych, muzycznych i teatralnych, Centrum przygotowuje specjalne projekty w czasie wakacji. W tym roku będzie to, między innymi, Bajkowa Akademia Radiowa pod patronatem Polskiego Radia. – Dzieci będą miały okazję popracować nad reportażem, który zostanie wyemitowany pod koniec lata na antenie kieleckiej rozgłośni – mówi **Karolina Kępczyk**.

Dane Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego pokazują, że już co trzeci pytany Polak chętnie spędzi weekend w Górach Świętokrzyskich i zobaczy największe atrakcje regionu – Święty Krzyż, Kurozwęki, Sandomierz czy Bałtów. Ten ostatni już wkrótce zaproponuje turystom pierwszy nocny quest, przeznaczony wyłącznie dla osób dorosłych. Trasa zaczyna się przy bałtowskim Zajeździe pod Jarem, wiedzie skrajem lasu, a spore jej fragmenty wytyczono w głębi ponurego wąwozu. Organizatorzy zapowiadają, że będzie to atrakcja dla amatorów mocnych wrażeń.

Nowością w Juraparku w Bałtowie są specjalne tyflomapy, z których korzystać mogą osoby niewidome i słabo widzą-

ce. Przygotowała je Fundacja Szansa dla Niewidomych i jest to jedno z pierwszych takich przedsięwzięć w województwie. - Problemów z odczytaniem tyflomap nie będą miały osoby znające alfabet Braille'a. Pozostali mogą skorzystać z pomocy i szkoleń – mówi **Ewa Bąk** z Fundacji Szansa dla Niewidomych. – Mapy mają wypukłą postać formatu A4, na której okształcone są poszczególne miejsca Juraparku. Podobne mapy dostępne będą też w kieleckim Geoparku.

Turyści, którzy odwiedzają nas w tym roku, nie zwiedzą zamku w Chęcinach. Trwają tam właśnie prace remontowe,

które zakończą się w październiku 2014 roku. Renowacja chęcińskiego zamku to jedna z największych inwestycji turystycznych w regionie, która pochłonie blisko 7 mln zł. Prace obejmują samą bryłę zamku, gdzie między innymi zostaną odtworzone drewniane ganki, jak i jego otoczenie – ulice i parking. Zamek zamknięty jest dla zwiedzających, jednak Chęcinom przybyła nowa atrakcja turystyczno-edukacyjna, pierwsze Centrum Neandertalczyka, które powstało przy Jaskini Raj. Interaktywna wystawa, mieszcząca się w ogromnym namiocie, przedstawia historię życia na Ziemi, od Wielkiego Wybuchu do czasu pojawienia się pierwszych ludzi. Wyposażeni w audioprzewodniki turyści, mogą między innymi zobaczyć naturalnych rozmiarów replikę mamuta.

W czerwcu wystartowała wielka kampania promocyjna województwa świętokrzyskiego, zachęcająca do przyjazdu tu właśnie w wakacje. Była to prawdziwa medialna ofensywa regionu. Widzowie w całej Polsce mogli zobaczyć spoty kręcone na przykład w Busku-Zdroju, Pińczowie, czy Krajnie.

Anna Rdzanek-Kapsa

Buskie uzdrowiska przyciągają każdego roku ogromne rzesze kuracjuszy

Tłumy na Jarmarku Agroturystycznym

Występy zespołów folklorystycznych, folkowych, pokazy i kiermasze, konkursy kulinarne, degustacje regionalnych potraw oraz Giełda Agroturystyczna towarzyszyły odbywającemu się już po raz ósmy w Parku Etnograficznym w Tokarni Jarmarkowi Agroturystycznemu. Gwiazdą imprezy był zespół WEEKEND. Gośćmi Jarmarku byli Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa i Jacek Kowalczyk, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego.

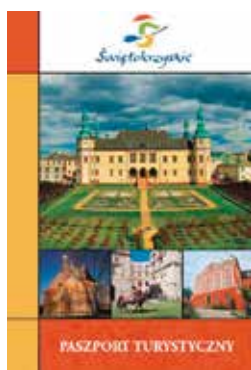
Imprezę w Tokarni otworzył Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa

Jacek Kowalczyk zapoznawał się z ofertą świętokrzyskich gospodarstw agroturystycznych

Ruszaj w Świętokrzyskie z paszportem turystycznym!

Zachęcamy dzieci, młodzież i dorosłych do zwiedzania województwa świętokrzyskiego razem z „Paszportem turystycznym – Świętokrzyskie Czaruje”. Zawarte w nim wskazówki doprowadzą do 35 wybranych atrakcji turystycznych, do których warto pojechać i które koniecznie trzeba zobaczyć w regionie świętokrzyskim. Organizatorem akcji paszportowej jest Samorząd Województwa Świętokrzyskiego. Akcja ma na celu zachęcenie uczestników do uprawiania turystyki, poznania regionu świętokrzyskiego, jego przeszłości, współczesnego dorobku, kultury, piękna krajobrazu i przyrody.

Paszport jest „drogowskazem” dla turystów i pokazuje miejsca, do których warto pojechać i które koniecznie trzeba zobaczyć w regionie świętokrzyskim. Zawiera wykaz 35 wybranych atrakcji turystycznych, które można odwiedzić w dowolnym terminie, zdobywając potwierdzenie pobytu w postaci pieczęci instytucji lub pamiątkowego stempla okolicznościowego, m.in. z Parku Etnograficznego w Tokarni, Zespołu Pałacowego w Kurozwękach, Europejskiego Centrum Bajki w Pacanowie czy Jaskini Raj.

Paszporty można odbierać w następujących miejscach:

- Regionalne Centrum Informacji Turystycznej w Kielcach**, ul. Sienkiewicza 29, tel. 41 348 00 60 (pon. – pt. w godz. 9.00-18.00, sob. w godz. 9.00-17.00),
- Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, Oddział Kultury Fizycznej i Turystyki**, ul. Paderewskiego 34 a, pokój 34, tel. 41 341 69 12 (pon. - pt w godz. 7.30-15.30),
- Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Biuro Obsługi Interesanta**, al. IX Wieków Kielc 3, budynek C2, parter (pon.- pt w godz. 7.30-15.30).

Ponad 18 mln zł na inwestycje drogowe w regionie

8 projektów drogowych o zasięgu powiatowym i gminnym, które do tej pory znajdowały się na liście rezerwowej, zostanie zrealizowanych i dofinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. Wartość inwestycji wynosi ponad 30 mln zł, a wsparcie z RPO to ponad 18 mln zł.

- Bez tego wsparcia nie udało by nam się dokończyć przebudowy dróg, ponieważ nie byłoby w stanie wyasygnować takich środków z własnego budżetu - przekonuje **Andrzej Matynia**, starosta powiatu starachowickiego, do którego trafi blisko 8 mln zł dofinansowania. Pomoc otrzymały też powiaty: opatowski, sandomierski, starachowicki i włoszczowski oraz gminy: Nagłowice, Stąporków i Bliżyn.

- To bardzo dobrze, że samorządy podjęły się tych przedsięwzięć jeszcze w tym okresie, kiedy inni mówią już o zakończeniu zadań inwestycyjnych, o rozliczeniach. Sygnały są jednoznaczne - te inwestycje drogowe są bardzo potrzebne i cieszyć się, że mogliśmy pomóc w ich realizacji

Blisko 8 milionów złotych dofinansowania trafi do powiatu starachowickiego

- mówi **Kazimierz Kotowski**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Pieniądze pochodzą z oszczędności przy realizacji poprzednich przetargów, pomógł też korzystny kurs euro. Kluczowa była decyzja Komitetu Monitorującego Regional-

ny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego z marca tego roku, o przeznaczeniu części środków z działania 3.1. „Rozwój nowoczesnej infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym”, na wsparcie zadań na drogach lokalnych.

To o tyle istotne, że jeszcze nie wiadomo, czy w przyszłej perspektywie finansowej będzie możliwość dofinansowania budowy dróg powiatowych i gminnych. Rozmowy i negocjacje z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego i Komisją Europejską już trwają, a argumentem w tej sprawie mają być informacje z powiatów i gmin o zakresie tych potrzeb, które spłyną do Urzędu Marszałkowskiego do końca czerwca. - Już teraz widać, że jest to kwestia bardzo dla samorządów ważna, bo jak same wskazują, stan dróg jest jednym z głównych obszarów wciąż blokujących rozwój województwa - podkreśla marszałek **Adam Jarubas**.

A. R. - K.

„Skarbiec Świętokrzyski” uroczyste otwarty

W Kościele Parafialnym pw. Św. Bartłomieja w Chęcinach podsumowany został projekt pn. „Skarbiec Świętokrzyski. Szlak architektury drewnianej i średniowiecznej”, realizowany w ramach działania 2.3 „Promocja gospodarcza i turystyczna regionu” Regionalnego Programu Operacyjnego. Jego wartość to kwota ponad 17,5 mln złotych, 12 mln złotych z tej sumy stanowiło dofinansowanie unijne. W spotkaniu uczestniczyli ksiądz biskup **Kazimierz Ryczan**, marszałek **Adam Jarubas** oraz **Piotr Żołądek**, członek Zarządu Województwa.

Szlak architektury drewnianej i średniowiecznej „Skarbiec Świętokrzyski” liczy ok. 500 km długości. Znajdują się tam 32 zabytkowe obiekty sakralne. 28 zostało poddanych renowacji obejmującej przebudowę i wykonanie prac konserwatorskich, natomiast pozostałe 4 zostały oznakowane.

Szlak architektury drewnianej i średniowiecznej to doskonały element promocyjny województwa świętokrzyskiego. Zaobserwowano już 5 proc. wzrost liczby turystów w miejscach wchodzących w skład

trasy. Jak poinformował ksiądz **Paweł Tkaczyk**, prezes „Ars Sacra” w ramach promocji powstała unikalna w skali kraju aplikacja na urządzenia mobilne wykorzystująca technologię GPS, która prezentuje szlak „Skarbiec Świętokrzyski”. Dzięki niej turyści będą mogli sprawnie poruszać się po trasie oraz posłuchać przewodnika opowiadającego o zabytkach znajdujących się na szlaku. Aplikację można pobrać na stronie internetowej promującej projekt www.arssacra.pl

Karolina Zatorska

W Kościele Parafialnym Św. Bartłomieja w Chęcinach z efektami projektu pn. „Skarbiec Świętokrzyski. Szlak architektury drewnianej i średniowiecznej” zapoznali się ordynariusz Diecezji Kieleckiej **Biskup Kazimierz Ryczan**, marszałek **Adam Jarubas** i **Piotr Żołądek**, członek Zarządu Województwa

W skład Szlaku Architektury Drewnianej i Średniowiecznej „Skarbiec Świętokrzyski” wchodzi świątynie w miejscowościach: Tarczek, Chęciny, Szaniec, Nowy Korczyn, Stary Korczyn, Moskorzew, Skalmierz, Stopnica, Szydłów, Krzcięcice, Cudzynowice, Probołowice, Mnichów, Świniary, Rakoszyń, Obiechów, Gorzków, Kielce-Zagórze, Kurzelów, Mieronice, Busko-Zdrój, Chotel Czerwony, Kossów, Zagość, Imielno, Gorzysławice, Wiślica, Zborówek, Bodzentyn, Bejsce, Chotelek, Radkowice.

Wartość całego projektu przekraczała 17,5 mln złotych, a 12 mln złotych z tej sumy to dofinansowanie unijne.

Radni Sejmiku byli gośćmi V Forum Regionów Polska-Rosja

W dniach 2 - 4 czerwca 2013 r. w Niżnym Nowogrodzie odbyło się V Forum Regionów Polska-Rosja. W cyklicznym spotkaniu dotyczącym współpracy naukowej, gospodarczej, kulturalnej między Polską i Rosją Samorząd Województwa Świętokrzyskiego reprezentowali radni Sejmiku: Marzena Marczevska, przewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu, Małgorzata Muzoł, zastępca przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Grzegorz Gałuszka, przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą. Wiele wskazuje na to, że wizyta zaowocuje nawiązaniem kontaktów pomiędzy kieleckimi uczelniami a szkołami wyższymi z Federacji Rosyjskiej.

Wzorem lat ubiegłych Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Bogdan Borusewicz wraz z Przewodniczącą Rady Federacji Zgromadzenia Federalnego Federacji Rosyjskiej Walentyną Matwienko podjęli po raz piąty inicjatywę zorganizowania Forum Regionów Polski i Rosji. Ponownie zaproszenie do udziału otrzymało województwo świętokrzyskie.

Reprezentanci Sejmiku uczestniczyli w pracach sekcji „Polsko-rosyjska współpraca w sferze naukowo-edukacyjnej: stan obecny i perspektywy rozwoju”. W imieniu świętokrzyskiej delegacji referat na temat „Język i kultura: o ponownym odkrywaniu tego, co wspólne. Współpraca w zakresie badań naukowych i wymian studenckich” wygłosiła radna Marzena Marczevska. – Spotkaliśmy się z niezwykle życzliwym przyjęciem. Słowiańska gościnność, otwarte serca – to na pewno na długo pozostanie w naszej pamięci – podkreśla Marzena

Świętokrzyska delegacja w Niżnym Nowogrodzie

Marczevska. - Wiele osób, przede wszystkim przedstawicieli środowiska naukowego wyrażało zainteresowanie pod-

jęciem wspólnych działań na poziomie regionów, nawiązaniem współpracy pomiędzy naszymi uczelniami. Okazuje się, że w kręgu ich zainteresowań są już nie tylko duże ośrodki akademickie takie jak np. Warszawa czy Wrocław, ale również Kielce, które mogą pochwalić się nowoczesną bazą dydak-

tyczną, mniejszymi kosztami utrzymania oraz otwartością na nowe wyzwania i kontakty. Już została podjęta wstępna decyzja o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach a Niżegorskim Gosudarstvennym Pedagogiceskim Uniwersytetem w zakresie wymian pracowników naukowych i studentów – relacjonuje przewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu świętokrzyskiego Sejmiku.

V Forum Regionów zakończyło przyjęcie wspólnej deklaracji o podjęciu działań na rzecz rozszerzania współpracy między regionalnymi strukturami obu krajów, zwłaszcza między instytucjami zajmującymi się edukacją i kulturą oraz pomiędzy organizacjami młodzieżowymi. Postanowiono, że podejmowane będą wspólne przedsięwzięcia w dziedzinie edukacji, kultury i zachowania dziedzictwa kulturowego i historycznego na poziomie regionalnym.

Za rok, VI Forum Regionów Polska-Rosja odbędzie się w Gdańsku i będzie poświęcone turystyce oraz małemu i średniemu biznesowi.

M.N.

Marzena Marczevska, Grzegorz Gałuszka i Małgorzata Muzoł

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego,
25-516 Kielce, aleja IX Wieków Kielc 3
Biuro Obsługi Interessanta, tel. 41 342 15 30,
e-mail: obsluga.interessantow@sejmik.kielce.pl

Redakcja: Biuro Komunikacji Społecznej, tel. 41 343 90 37
www.sejmik.kielce.pl e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Redaktor Naczelny: Marian Kolus

Redaguje zespół: Małgorzata Niewczas-Sochacka,
Robert Siwiec, Iwona Sinkiewicz, Agata Pęk

Skład i druk: Digital Art Studio www.digitalartstudio.pl

Obradował Sejmik Województwa

Podczas XXXI sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, która odbyła się 27 maja 2013r. radni przyjęli uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż działki położonej na terenie szpitalika dziecięcego w Kielcach. Sejmik zdecydował także o przekazaniu 200 tysięcy złotych z budżetu województwa na renowację 13 zabytkowych obiektów. Natomiast z okazji Święta Samorządu Terytorialnego 15 pracowników Urzędu Marszałkowskiego zostało uhonorowanych Złotymi, Srebrnymi i Brązowymi Medalami za Długoletnią Służbę.

- Odznaczenia to dowód uznania Państwa codziennej pracy na rzecz rozwoju naszego województwa. Serdecznie gratuluję wyróżnień i życzę wszelkiej pomyślności w życiu zawodowym i osobistym - mówił **Tadeusz Kowalczyk**, przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego.

Złotymi Medalami odznaczeni zostali: **Roman Dziedzic**, dyrektor Departamentu Nieruchomości, Geodezji i Planowania Przestrzennego, **Janusz Łach**, Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych, **Małgorzata Kowalińska**, zastępca dyrektora Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki, **Teresa Tomasik** z Departamentu Organizacyjno-Administracyjnego, **Dorota Wierzbicka** z Kancelarii Zarządu, **Barbara Loch**, dyrektor Kancelarii Sejmiku, **Karol Fijałkowski**, Pełnomocnik Marszałka ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych i **Longina Pysznik** z Departamentu Ochrony Zdrowia.

Srebrnymi Medalami za Długoletnią Służbę uhonorowani zostali: **Dariusz Detka**, dyrektor Biura Komunikacji Społecznej, **Zbigniew Walas**, dyrektor Biura Kadr i Rozwoju Zawodowego, **Barbara Chrzęszczczyk** i **Marta Solińska-Pela** z Kancelarii Sejmiku, a Brązowymi Medalami - **Bernard Antos**, Sekretarz Województwa i **Leszek Wnętrzak** z Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki.

Podczas sesji radni Sejmiku wyrazili zgodę na sprzedaż, w drodze przetargu, ponad półhektarowej działki, stanowiącej własność Województwa Świętokrzyskiego, położonej na

Prezidium Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego

Zarząd Województwa

Radni przyjęli uchwałę w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie przy świętokrzyskich zabytkach

terenie Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego im. Wł. Buszkowskiego przy ul. Langiewicza w Kielcach. Jak

wyjaśnił członek Zarządu **Piotr Żołądek**, działka stanowi niezabudowaną, nieużytkowaną przez województwo część nie-

ruchomości. Dodał również, że pieniądze ze sprzedaży umożliwią częściowe pokrycie kosztów budowy nowej siedziby szpitala.

Radni przegłosowali także uchwałę zezwalającą Wojewódzkiemu Specjalistycznemu Szpitalowi Dziecięcemu w Kielcach na dzierżawę dwóch nieruchomości o łącznej powierzchni 446 i 136 metrów kwadratowych na okres 3 lat. – Są to lokale, które będą bazą dla firm zewnętrznych, świadczących usługi w zakresie obsługi kuchni i utrzymania porządku w szpitalu. Pozwoli to na uruchomienie spraw związanych z restrukturyzacją lecznicy – mówił wicemarszałek województwa **Grzegorz Świercz**.

Sejmik przyjął również uchwałę w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze naszego województwa. Udzielenie dotacji z budżetu województwa świętokrzyskiego pozwoli na wykonanie prac, które zapobiegą zniszczeniu zabytków, detali architektury, polichromii ściennych, rzeźb czy obrazów. – W tym roku jest to dotacja w wysokości 200 tysięcy złotych. Pieniądze te pozwolą uratować przynajmniej część infrastruktury zabytkowej naszego regionu – podkreślił **Jacek Kowalczyk**, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego.

XXXI sesja Sejmiku stała się także okazją do niezwykle miłej uroczystości. Z rąk przewodniczącego regionalnego

parlamentu Tadeusza Kowalczyka oraz marszałka Adama Jarubasa pamiątkowe grawerony otrzymały świętokrzyskie ambasadorki oraz nominowane w konkursie „Aktywność kobiet 2012”. Gala wręczenia nagród laureatkom konkursu odbyła się 5 kwietnia we Wrocławiu.

Organizowany po raz drugi przez Stowarzyszenie „Aktywność Kobiet na Dolnym Śląsku” konkurs promujący aktywność pań w życiu publicznym objął w tym roku, obok Dolnego Śląska także województwa: śląskie, opolskie i świętokrzyskie. Celem II edycji było wspieranie przedsiębiorczości kobiet w biznesie i gospodarce społecznej. Nominowane do konkursu zostały wskazane przez grono Ambasadorów Aktywności Kobiet.

W gronie uhonorowanych świętokrzyskich ambasadek znalazły się: nominujące w konkursie **Małgorzata Muzoł**

i **Halina Siemaszko**, a także **Agnieszka Migoń**, **Ewa Skowerska**, **Dorota Tworek** oraz **Małgorzata Wilk – Grzywna**.

Do konkursu nominowane natomiast zostały: **Wioletta Anna Zdeb**, **Anna Frańczak**, **Grażyna Jarosz** oraz **Marta Sakwa**.

- Pragniemy zwrócić uwagę na to, jak bardzo, drogie Panie, jesteście ważne dla nas i naszego regionu – mówił do świętokrzyskich ambasadek oraz nominowanych marszałek **Adam Jarubas**. – Waszej roli w biznesie i życiu społecznym naszego województwa nie sposób przecenić. Jesteście prawdziwą elitą, nie wahacie się spełniać swoich marzeń, znakomicie promujecie nasz region – dodał marszałek.

Z rąk Adama Jarubasa i Tadeusza Kowalczyka panie otrzymały pamiątkowe grawerony.

M.N., R.S.

15 pracowników Urzędu Marszałkowskiego zostało uhonorowanych Złotymi, Srebrnymi i Brązowymi Medalami za Długoletnią Służbę

Podczas sesji władze regionu doceniły aktywność świętokrzyskich kobiet

W gronie odznaczonych znaleźli się m.in. Zbigniew Walas i Bernard Antos

Projekty uchwał rekomendowali radnym m.in. Piotr Żołądek i Grzegorz Świercz

Cztery pory roku na wsi z Urzędem Marszałkowskim

Skąd biorą się owoce na drzewach, gdzie następnie trafiają i co się z nimi robi, aby powstał z nich kupowany w sklepie sok – tego mogły dowiedzieć się dzieci podczas pierwszej wycieczki pt. „Owoce”, która odbyła się w ramach akcji edukacyjnej „Cztery pory roku na wsi”, realizowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego.

Akcja edukacyjna „Cztery pory roku na wsi” ma zobrazować poprzez zabawę dzieciom miejskim, skąd biorą się podstawowe produkty żywnościowe na ich stołach. Ma pokazać, jak wygląda droga od ziarna w polu do chleba w sklepie, od krowy na łące do sera w hipermarkecie, od owocu z drzewa do soku, od sadzonki w ziemi do surówki na talerzu. Akcja ma też na celu ukazanie pracy rolników w różnych porach roku.

Program akcji składa się z czterech wizyt studyjnych na terenie województwa świętokrzyskiego w blokach tematycznych: Owoce, Zboża, Warzywa, Mleko.

W pierwszym wyjeździe, który odbył się 24 maja, dzieci miały okazję zwiedzić sandomierskie sady, przetwórnię i tłocznię jabłek oraz zobaczyć jak wytwarza się sok, który potem mogły spróbować. Grupa 30 dzieci z klasy V Szkoły Podstawowej nr 7 w Kielcach wyruszyła do miejscowości Węgrce Panieńskie w gminie Obrazów aby tam, w centrum logistycznym spółki Sad Sandomierski obejrzeć sad, przechowalnie i chłodnię jabłek oraz poznać drogę jabłka do przetwórnicy. Już w autokarze mogły pogłębić swoją wiedzę dotyczącą owoców dzięki zorganizowanym dla nich konkursom. - Dzieci w mieście niewiele wiedzą o życiu na wsi i produkcji owoców. Wiedzą, że soczek jest w sklepie, ale skąd on się w nim bierze już nie potrafią powiedzieć. Taka akcja jest bardzo potrzebna i według mnie to lepsze niż zwiedzanie kolejnego muzeum. Dzieci z wielką przyjemnością wybrały się na tę wycieczkę – mówiła **Dorota Sępioł – Skóra**, wychowawczyni klasy.

W gospodarstwie agroturystycznym „Wojtasówka” w Obrazowie z dziećmi spotkał się Piotr Żołądek

Z Węgrców Panieńskich młodzi uczestnicy wycieczki, którym towarzyszyli przedstawiciele Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, przejechali do Sandomierza, gdzie zobaczyli, jak w specjalnych tłocznich jabłko zamienia się w naturalny sok jabłkowy, który następnie jest pakowany w woreczki.

Kolejnym punktem podróży było Gospodarstwo Agroturystyczne „Wojtasówka” w Obrazowie, w którym dzieci, dzięki uprzejmości gospodarzy, mogły posmakować innych wyrobów z jabłek, takich jak kompot, szarlotka czy jabłko pieczone. Spotkały się tam również z członkiem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego, Piotrem Żołądkiem.

- To bardzo ważne, aby promować takie działania. Świat galopuje, a my czasem nie mamy pojęcia co jemy. Chcemy, żebyście poznali proces powstawania produktów i natu-

sok z jabłek i że jest on znacznie lepszy niż ten ze sklepu – powiedziała **Maja**.

- Nigdy nie byłem w takim miejscu. Te maszyny do wyciskania soku robiły wrażenie, a wszystko było bardzo smaczne – mówił natomiast **Norbert**.

- Dzieci muszą wiedzieć, że poszczególne produkty nie biorą się z hipermarketu, ale że gdzieś indziej mają swój początek. Nie chcemy, by kojarzyły np. krowę wyłącznie z obrazką, a potem dziwiły się, jakie to duże zwierze, gdy zobaczą je na żywo. Takie sygnały istnieją i pokazują nam, że dzieciaki tracą kontakt z wsią i my chcemy im go przywrócić. Widać, że dziś były pod ogromnym wrażeniem – mówił już po spotkaniu z najmłodszymi członkiem Zarządu Województwa.

Po zakończeniu poczęstunku dzieciaki otrzymały upominki i zostały symbolicznie pasowane na sadowników. Na koniec wycieczki czekała na nie turystyczna atrakcja w postaci zwiedzania Podziemnej Trasy Turystycznej w Opatowie.

Mateusz Cieśllicki

Dzieci mogły zapoznać się z procesem technologicznym wytwarzania soku z sandomierskich jabłek

Kreatywni

uczniowie i studenci nagrodzeni

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego po raz trzeci objął Patronatem Honorowym organizację w regionie świętokrzyskim konkursów: Olimpiada Innowacji Technicznych oraz Studencki Nobel. W ramach obchodów Świętokrzyskich Dni Innowacji w Targach Kielce odbyła się uroczystość wręczenia nagród ich laureatom. Wyróżniono także zwycięzców dwóch ogólnopolskich konkursów: Mistrzostw Polski w Grach Matematycznych i Logicznych oraz Konkursu Astronautycznego ASTROBOT. Wspólną cechą tych przedsięwzięć jest wyszukiwanie, nagradzanie i promowanie młodych, kreatywnych ludzi, których talent i praca mogą posłużyć innowacyjnemu rozwojowi regionu świętokrzyskiego. Organizatorem uroczystości było Biuro Innowacji Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach.

Nagrody i upominki wręczyli m.in. **Tadeusz Kowalczyk**, przewodniczący Sejmiku Województwa, **Jan Maćkowiak**, członek Zarządu Województwa, **Małgorzata Muzoń**, Świętokrzyski Kurator Oświaty, **Xavier Devictor**, menedżer Biura Banku Światowego dla Polski i Krajów Bałtyckich oraz przedstawiciele fundatorów nagród: **Łukasz Wilczyński**, Dyrektor Zarządzający PLANET PR, **Marek Pasternak**, sekretarz Wojewódzkiego

Ośrodka Techniki i Wynalazczości, **Karol Kaczmarski**, dyrektor Biura SZPP „Lewiatan”, **Mirośław Hejduk**, dyrektor Biura Grona Targowego Kielce, **Wojciech Korona**, właściciel firmy Wirtuale.pl i **Henryk Milcarz**, prezes Wodociągów Kieleckich.

Laureaci regionalni Olimpiady Innowacji Technicznych i Studenckiego Nobla 2013 w najbliższym czasie powalczą o zwycięstwo na szczeblu krajowym.

Nagrodzeni:

Michał Jantarski – uczeń III klasy Szkoły Podstawowej Nr 28 w Kielcach, Mistrz Polski swojej kategorii wiekowej w Grach Matematycznych i Logicznych, reprezentant Polski na Mistrzostwa Świata w Paryżu.

Mikołaj Sabat – uczeń Gimnazjum Nr 23 w Kielcach i **Filip Wilk** – uczeń Gimnazjum Nr 1 w Sandomierzu. Członkowie 5-osobowej drużyny „Space Team”, która zwyciężyła w ogólnopolskim Konkursie Astronautycznym ASTROBOT.

Olimpiada Innowacji Technicznych 2013 – etap wojewódzki

Tomasz Gradziński, uczeń Zespołu Szkół w Ożarowie za „Model prototypu giętarki do tworzyw sztucznych sterowanej ręcznie i jako CNC”.

Karol Woźniak, **Tomasz Zgrzywa**, uczniowie Zespołu Szkół w Staszowie za pracę „Dom seniora”. Projekt jest adresowany szczególnie do ludzi w podeszłym wieku. Głównym celem jest ułatwienie funkcjonowania we własnym domu lub mieszkaniu. Proponowany system rozwiązań składa się z licznych elementów elektroniczno-informatycznych, zamontowanych i skonfigurowanych tak, aby sterować oświetleniem wnętrza, otwieraniem i zamykaniem okien lub rolet oraz uruchamianiem innych urządzeń domowych.

Aleksandra Adamczyk, **Aleksandra Cielebąk**, **Magdalena Kurek**, uczennice III LO w Ostrowcu Św. za pracę „Rowerem po energię”.

Piotr Żebrowski, uczeń Zespołu Szkół Nr 3 w Ostrowcu Świętokrzyskim za „Urządzenie do przeprowadzenia procesów obróbki cieplnej”.

Krzysztof Grzesiak, **Damian Tworek**, **Mateusz Chojnacki**, uczniowie Zespołu Szkół w Ożarowie za „Wypalarkę plazmową”.

Studencki Nobel 2013 – etap regionalny

I miejsce - **Damian Liwocha**, student zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego oraz prawa w Wyższej Szkole Ekonomii i Prawa w Kielcach

II miejsce - **Marta Ćwierz**, studentka zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

III miejsce - **Agata Cygan**, studentka pedagogiki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

Wyróżnienia: **Dominik Borowski**, **Aleksandra Ścibisz**, **Paulina Osuch**, **Milena Strojek**, **Anna Sobieraj**, **Agnieszka Ślęzak**, **Angelika Godzisz** – Uniwersytet Jana Kochanowskiego; **Artur Dąbrowski** – Wyższa Szkoła Ekonomii i Prawa, **Barbara Suszał** – Wyższa Szkoła Ekonomii, Turystyki i Nauk Społecznych

Nagrody i upominki wręczali Jan Maćkowiak, Małgorzata Muzoń i Tadeusz Kowalczyk

Wśród nagrodzonych znalazł się Michał Jantarski, mistrz Polski w Grach Matematycznych i Logicznych

Fundatorzy nagród:

Agencja PLANET PR, Alma-Alpinex SA, Izba Gospodarcza „Grono Targowe Kielce”, Matejuk Książki i Pomoce Dydaktyczne, Puzzlomatic s.c., Świętokrzyski Związek Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Wirtuale.pl, Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o., Wojewódzki Ośrodek Techniki i Wynalazczości.

Poezją i prozą o powstaniu styczniowym

W Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach uhonorowano zwycięzców II Wojewódzkiego Konkursu Historyczno – Literackiego pn. „Rzecz o Powstaniu 1863”. W przedsięwzięciu uczestniczyło trzydziestu uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, którzy musieli wykazać się wiedzą dotyczącą powstańczego zrywu. Nagrody i wyróżnienia laureatom wręczyli Tadeusz Kowalczyk, przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego i Urszula Salwa, dyrektor PBW.

- Konkurs miał na celu rozwijanie zainteresowań literackich, a przede wszystkim pogłębienie wiedzy o historii naszego regionu i kraju. Cieszę się, że tematyka spotkała się z dużym zainteresowaniem młodzieży, czego dowodem są nadesłane na konkurs prace: przepiękne wiersze, reportaże czy eseje – mówiła **Urszula Salwa**, dyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach.

Rywalizacja przebiegała w dwóch grupach wiekowych: gimnazjum (kategorie – sprawozdanie, reportaż, esej, wiersz) i szkoły ponadgimnazjalne (kategorie – reportaż, esej, wiersz). Wpłynęły 32 prace z trzynastu świętokrzyskich szkół i jedna ze szkoły w Bydgoszczy. Przy ocenie prac jury konkursu oceniano przede wszystkim ich piękną polszczyznę, walory artystyczne i dokumentalne, poprawność ortograficzną i interpunkcyjną.

W gronie laureatów konkursu znalazło się dwóch uczniów Gimnazjum Publicznego z Oddziałami Integracyjnymi w Mircu: **Jakub Gralec**, autor reportażu z wycieczki „Śladami Jadwigi i Józefa Prendowskich”, (I miejsce w kategorii proza) oraz **Justyna Stachowicz** zdobywczyni II miejsca w kategorii poezja za wiersz pt. „Za naszą i waszą wolność”. Jak podkreśla nauczycielka uczniów **Iwona Gralec**, swoich podopiecznych nie musiała zbyt długo namawiać do udziału w konkursie. – Kuba jest pasjonatem historii, Justyna doskonałą poetką, z zainteresowaniem podeszli więc do tematu związanego z powstaniem styczniowym. Na terenie naszej gminy znajduje się bowiem wiele miejsc pamięci związanych z walkami powstańczymi, co więcej, nasza szkoła nosi imię Jadwigi i Józefa Prendowskich, głęboko zaan-

gażowanych w sprawy powstania, tak więc nasi uczniowie mieli skąd czerpać potrzebną wiedzę – mówiła **Iwona Gralec**.

- Konkurs doskonale wpisuje się w uroczyste obchody 150. rocznicy powstania styczniowego na Ziemi Świętokrzyskiej. Nasz region był bowiem miejscem większości powstańczych bitew w 1863 r. Pięknie o tym pisaliście w swoich utworach. Jestem pod wrażeniem Waszej olbrzymiej wiedzy historycznej oraz umiejętności zaprezentowania jej w formie literackiej – podkreślał **Tadeusz Kowalczyk**, przewodniczący Sejmiku, który wraz z marszałkiem Adamem Jarubasem i Małgorzatą Muzoł, Świętokrzyskim Kuratorem Oświaty był honorowym patronem konkursu.

Laureatów konkursu nagrodzili Tadeusz Kowalczyk i Urszula Salwa

II Wojewódzki Konkurs Historyczno – Literacki pn. „Rzecz o Powstaniu 1863” PBW w Kielcach zorganizowała we współpracy z Samorządowym Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego

i Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach, Instytutem Pamięci Narodowej Delegatura w Kielcach i Świętokrzyskim Oddziałem Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów.

M.N.

Laureaci Konkursu: Gimnazjum

Kategoria proza:

I miejsce

Jakub Gralec – Gimnazjum Publiczne z Oddziałami Integracyjnymi im. J. i J. Prendowskich w Mircu Starym.

II miejsce

Zuzanna Samczyńska – Gimnazjum nr 8 im. N. Machałowej w Kielcach

III miejsce

Ewelina Baran – Gimnazjum nr 2 im. Batalionów Chłopskich w Ratajach Słupskich

Renata Bartosik, Paulina Wdowiak – Publiczne Gimnazjum w Krasocinie

Wyróżnienia

Kinga Kowalska – ZPO Samorządowe Gimnazjum w Zbludowicach

Wiktor Materek – Samorządowe Gimnazjum nr 1 w Busku-Zdroju

Kategoria poezja

I miejsce

Martyna Marczevska – Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Fałkowie

II miejsce

Justyna Stachowicz – Gimnazjum Publiczne z Oddziałami Integracyjnymi J. i J. Prendowskich w Mircu Starym

III miejsce

Natalia Durlik – ZPO Samorządowe Gimnazjum w Zbludowicach

Szkoły Ponadgimnazjalne

Kategoria proza

I miejsce

Anna Suska – Liceum Ogólnokształcące im. św. Jadwigi Królowej w Kielcach

II miejsce

Martyna Węgierska – Liceum Ogólnokształcące im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Staszowie

Wyróżnienie

Katarzyna Pawelak – Specjal-

ny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Broninie

Kategoria poezja

I miejsce

Monika Matwin – VI Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Kielcach

II miejsce

Maria Rita Foti – VI Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Kielcach

III miejsce

Urszula Kretkowska – I Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego w Kielcach

Wyróżnienia

Sara Terelak – VI Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Kielcach

Małgorzata Narwojsz – III Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Busku-Zdroju

Agnieszka Gos – VI Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Kielcach

Michał Gołata – Zespół Szkół Elektronicznych w Bydgoszczy

Pomagamy i edukujemy

Zbiórka nakrętek, makulatury, czy książek dla Polonii na Wschodzie, a także szereg akcji profilaktycznych i edukacyjnych – to działania realizowane w ramach wolontariatu przez Biuro Komunikacji Społecznej Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach. Jak podkreśla Marek Jarco z Biura Obsługi Interesanta, oprócz codziennych obowiązków, Biuro prowadzi je od początku swojego powstania.

Współpraca z Fundacją „Miśsie – Zdzisiek”

Fundacja Miśka Zdziśka „Błękitny Promyk Nadziei” powstała z myślą niesienia pomocy dzieciom chorym, niepełnosprawnym oraz osobom cierpiącym, skrzywdzonym przez los. Możemy im pomóc w bardzo prosty sposób. Wystarczy zbierać plastikowe nakrętki i przynieść je do Urzędu Marszałkowskiego. Punkt zbiórki znajduje się przy wejściu głównym do Urzędu (budynek C2, parter).

Wysyłamy książki dla Polonii na Wschodzie

We współpracy z Fundacją Jaśka Meli „Poza Horyzonty” prowadzimy zbiórkę książek dla Polaków mieszkających poza granicami naszego kraju. W grudniu ubiegłego roku transport podręczników trafił już do Mołdawii i Rumunii. Wcześniej książki wysyłane były również do szkół i bibliotek na Litwie. Akcję organizował wówczas podróżnik Romuald Sadowski.

Obecnie w ramach wolontariatu pracowniczego Urząd Marszałkowski Województwa

Urząd Marszałkowski aktywnie uczestniczył w akcji „Studnie w Sudanie budują kielczanie”

Świętokrzyskiego w Kielcach włączył się w akcję zbiórki podręczników szkolnych, które przekazane zostaną środowiskom polonijnym w Mołdawii. Książki zarówno używane jak i nowe można przynieść do Biura Obsługi Interesanta (budynek C2, parter).

Studnie w Sudanie budują kielczanie...

... zbierając makulaturę. Urząd Marszałkowski przyłączył się do projektu, którego głównym sponsorem są Wodociągi

Kieleckie. Dochód ze sprzedaży makulatury będzie przekazany na budowę studni głębinowych w Sudanie. Do siedziby Wodociągów trafiły już cztery jej transporty. Makulaturę można przynosić do Biura Obsługi Interesanta (budynek C2, parter).

Akcja „Szpik darem życia”

To inicjatywa marszałka Adama Jarubasa oraz dyrektora Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kielcach. Akcja rejestracji dawców w banku szpiku skierowana jest głównie do środowisk akademickich województwa świętokrzyskiego, a kolejna okazja, aby zostać dawcą już 1 czerwca, w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim. Organizatorzy zachęcają również do oddawania krwi.

rowana jest głównie do środowisk akademickich województwa świętokrzyskiego, a kolejna okazja, aby zostać dawcą już 1 czerwca, w Wyższej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim. Organizatorzy zachęcają również do oddawania krwi.

Uwolnij książkę

Jeśli na twojej domowej półce zalegają zakurzone i zapomniane książki - uwolnij je. W ramach akcji „BookCrossing – Uwalniamy książki” w Urzędzie Marszałkowskim otwarta została półka bookcrossingowa. Przyjdź, zostaw swoją książkę, a może znajdziesz coś ciekawego dla siebie.

Wystawy pokonkursowe

Przy Biurze Obsługi Interesanta możemy też obejrzeć prace laureatów licznych konkursów skierowanych do dzieci i młodzieży naszego województwa. Obecnie prezentowane są prace wyróżnione w Wojewódzkim Konkursie Plastycznym „Zielona energia”, który zorganizował Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska.

Anna Matuszewska

Konkurs Jednego Zdjęcia

Promuj województwo świętokrzyskie!

Zapraszamy do udziału w Wakacyjnym Konkursie Jednego Zdjęcia. Czekamy na Państwa fotografie wykonane podczas wakacyjnych wędrówek po Ziemi Świętokrzyskiej przedstawiające miejsca kojarzące się jednoznacznie z naszym pięknym regionem. Technika wykonania prac jest całkowicie dowolna (dopuszczony jest collage kilku zdjęć

o różnej tematyce, wykorzystanie komputerowych technik obróbki fotografii, zmiana barwy, nasycenia i kontrastu fotografii, itp.). Na zdjęcia czekamy do 20 sierpnia br. Autorzy najoryginalniejszych prac zostaną nagrodzeni profesjonalnym, studyjnym sprzętem fotograficznym.

Więcej informacji na www.sejmik.kielce.pl

Laury dla młodych ekologów

Podczas XXXI sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nagrodzono laureatów VIII Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego, którego tegoroczna edycja odbywała się pod hasłem „Zielona energia”. Przedsięwzięcie towarzyszyło obchodom Światowego Dnia Ochrony Środowiska. Uroczystość odbyła się podczas sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego

- Konkurs miał na celu rozwijanie świadomości ekologicznej, wrażliwości na problemy środowiska naturalnego w najbliższym otoczeniu oraz zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na problem zużycia energii oraz możliwości pozyskiwania jej ze źródeł odnawialnych - przypomniał **Ślawomir Neugebauer**, dyrektor Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego.

Konkurs był przeprowadzony w 4 kategoriach wiekowych,

w 2 etapach. Z 12 starostw województwa świętokrzyskiego wpłynęły 142 prace uczniów, którzy zostali nagrodzeni w etapie powiatowym. 9 maja br. Wojewódzka Komisja Konkursowa wybrała najlepsze prace II etapu - wojewódzkiego. Prace oceniane były w 4 kategoriach wiekowych, pod kątem wyrazistości i trafności zrozumienia tematu wiodącego. Zwracano uwagę na estetykę, technikę wykonania oraz oryginalność.

M.N.

Młodzi ekolodzy z regionu świętokrzyskiego nagrodzeni

Laureaci VIII Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego

Kategoria I: 6-9 lat

1 miejsce - **Kamila Guziak** z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Wiślicy, opiekun **Dorota Madej**,

2 miejsce - **Grzegorz Chyliński** z Zespołu Publicznych Szkół w Iwaniskach Filia w Ujeździe, opiekun **Beata Jezierska**,

3 miejsce - **Milena Kobus** ze Szkoły Podstawowej w Kołaczkowicach, opiekun **Beata Gawin**.

Wyróżnienia:

- **Wiktoria Kargulewicz** ze Zespołu Publicznych Szkół w Iwaniskach, opiekun **Małgorzata Banaczyk**,

- **Julia Czech** z Publicznej Szkoły Podstawowej w Miłkowskiej Karczmie, opiekun **Nina Farys**,

- **Joanna Figarska** z Zespołu Placówek Oświatowych w Skarżysku-Kamiennej, opiekun **Grażyna Wódz**,

- **Amelia Wrzosowska** z Zespołu Placówek Oświatowych w Wąchocku, opiekun **Ewa Szymańska**,

- **Tomasz Żuchowski** z Zespołu Szkół Publicznych w Bałtowie Filia w Wólce Bałtowskiej, opiekun **Anna Smolińska**,

- **Patrycja Bis** z Publicznej Szkoły Podstawowej w Waśniowie, opiekun **Jolanta Grzesik**.

Kategoria II: 10-12 lat

1 miejsce - **Nikodem Jaślan** ze Szkoły Podstawowej w Odrowążku, opiekun **Małgorzata Siek**,

2 miejsce - **Dawid Lewandowski** z Zespołu Placówek Oświatowych w Promniku, opiekun **Elżbieta Wąsowicz**,

3 miejsce - **Filip Robak** ze Szkoły Podstawowej w Czostkowie, opiekun **Anna Lechowicz**.

Wyróżnienia:

- **Patrycja Kowalska** ze Szkoły Podstawowej w Polichnie, opiekun **Mirosława Mazur**,

- **Anastazja Lewicka** ze Szkoły Podstawowej w Podchojnach, opiekun **Agnieszka Barańska**,

- **Marta Krzowska** ze Szkoły Podstawowej w Dziurówie, opiekun **Ewa Wójcik**,

- **Jan Staniek** z Zespołu Publicznych Szkół w Iwaniskach Filia w Wygiełzowie, opiekun **Wioletta Kargulewicz**,

- **Zuzanna Paszyńska** z Publicznej Szkoły Podstawowej w Brzostowej, opiekun **Anna Komisarczyk**

- **Julia Dziekońska** ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Ćmielowie, opiekun **Julita Witkowska**.

Kategoria III: 13-15 lat

1 miejsce - **Joanna Śliwińska** ze Szkoły Podstawowej i Gimnazjum Nr 2 w Jaworzni, opiekun **Katarzyna Dąbek**,

2 miejsce - **Jakub Kurek** z Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 11 w Ostrowcu Świętokrzyskim, opiekun **Mariola Skwirowska**,

3 miejsce - **Adrian Piszczela** z Zespołu Publicznych Szkół w Iwaniskach, opiekun **Wioletta Kargulewicz**,

Wyróżnienia:

- **Krzysztof Kasiński** ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Skarżysku-Kamiennej, opiekun **Mariusz Kaczmarczyk**,

- **Anna Macias** z Zespołu Szkół Ogólnokształcących Publiczne Gimnazjum w Bogorii, opiekun **Ewa Maj**,

- **Agnieszka Jedlińska** z Zespołu Placówek Oświatowych w Promniku, opiekun **Elżbieta Wąsowicz**,

- **Natalia Kozieł** z Zespołu Placówek Oświatowych w Piekoszowie, opiekun **Zenon Kobiec**,

- **Karolina Łuszczynska** z Publicznego Gimnazjum w Rudzie Maleńckiej, opiekun **Anna Cel**,

- **Natalia Głąb** z Zespołu Publicznych Szkół w Iwaniskach, opiekun **Wioletta Kargulewicz**.

Kategoria IV: 16-18 lat

1 miejsce - **Martyna Mazur** z Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Busku-Zdroju, opiekun **Małgorzata Cichy**

2 miejsce - **Monika Muszyńska** z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2, w Jędrzejowie, opiekun **Olga Cholewińska**

3 miejsce - **Patryk Krendzelak** z Zespołu Szkół Leśnych w Zagnańsku, opiekun **Izabela Cholewińska**.

Wyróżnienia:

- **Marta Sieczkowska** z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Stąporkowie, opiekun **Agata Solarz-Rybicka**,

- **Marta Jastrzębska** z I Liceum Ogólnokształcącego we Włoszczowie, opiekun **Aneta Banaś**,

- **Martyna Kowal** z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Jędrzejowie, opiekun **Bożena Smorąg**

- **Robert Cuper** z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Korńskich, opiekun **Alicja Reczyńska**,

- **Agata Nowicka** z Liceum Ogólnokształcącego w Staszowie, opiekun **Maria Pęczek**,

- **Marcelina Grochowska** z I Liceum Ogólnokształcącego w Busku-Zdroju, opiekun **Anna Kosela**.

Oksa i Miąsowa

piękniejsze dzięki funduszowi

W wielu świętokrzyskich miejscowościach środki z funduszu sołeckiego pozwalają nie tylko przyspieszyć już realizowane inwestycje, ale także rozpocząć ważne dla mieszkańców nowe inicjatywy. Oto kolejne przykłady dobrego wykorzystywania sołeckich pieniędzy.

Mieszkańcy Oksy od dawna marzyli i zabiegali o budowę altany, która stanęłaby tuż obok istniejącego już placu zabaw. W ten sposób powstałoby miejsce spotkań i odpoczynku dla mieszkańców. Inwestycja będzie realizowana ze środków pozyskanych po raz pierwszy z funduszy sołeckiego (24 000 złotych). Inicjatorami powstania altany właśnie w tym miejscu byli rodzice dzieci spędzających czas na placu zabaw.

Tak jak każde sołectwo, również Oksa boryka się z wieloma problemami wymagającymi nakładów finansowych, jak choćby czekające na gruntowny remont drogi osiedlowe, w tym szczególnie zaniedbane, pokryte kamieniami ulice: Stawowa oraz Brzozowa prowadząca do Leśnej.

- Bardzo się cieszymy, że fundusz został nam przyznany. Mamy nadzieję, że wszystkie nasze zamierzenia doczekają się realizacji – podkreśla **Ewelina Trela**, sołtyska Oksy.

W Miąsowej środki z funduszu sołeckiego zostały już wykorzystane na rozwój bazy rekreacyjno- sportowej służą-

Mieszkańcy Miąsowej mogą aktywnie spędzać wolny czas na boisku

cej przede wszystkim dzieciom i młodzieży. Na wsi powstało boisko sportowe, gdzie młodzi mieszkańcy Miąsowej mogą aktywnie spędzać wolny czas. Wyrównano teren, posiano trawę, postawiono bramki. Koszt wyposażenia boiska wyniósł prawie 2 tysiące złotych.

Kolejne środki z funduszu sołeckiego przeznaczone zo-

staną na wykonanie niezbędnego oświetlenia na drodze wzdłuż torów kolejowych od przejazdu w kierunku drogi krajowej E – 7. Na ten cel potrzeba około 10 tysięcy złotych.

Stanisław Grabalski, sołtys Miąsowej już przygotował niezbędne dokumenty potrzebne do realizacji inwestycji. Za-

powiedział również, że w najbliższym czasie powstanie plac zabaw dla najmłodszych mieszkańców wsi. - Wieś jest w trakcie rozwoju. Poszukujemy więc także nowych możliwości pozyskiwania środków finansowych – informuje gospodarz Miąsowej.

Anna Michalska

Co dzieje się z wnioskiem o przyznanie środków z funduszu sołeckiego, który został przekazany wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) przez sołtysa?

Jeżeli wójt (burmistrz, prezydent miasta) oceni, że wniosek jest prawidłowo sporządzony to przekazuje go radzie gminy. Wójt nie może oceniać, czy mieszkańcy sołectwa wybrali słuszne lub popierane przez niego zadania. O tych sprawach decyduje zebranie wiejskie, a wójt może sprawdzić, czy sołectwo prawidłowo uchwaliło i sporządziło wniosek.

Jeżeli natomiast wniosek nie jest prawidłowy to wójt (burmistrz, prezydent miasta):

- w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku informuje o tym sołtysa,
 - sołtys może zgodzić się z oceną wójta (i nic dalej nie robić, wtedy sołectwo nie otrzyma pieniędzy), lub
 - w terminie 7 dni od otrzymania tej informacji – przekazać ponownie wniosek (który można poprawić, uzupełnić) do rady gminy za pośrednictwem wójta,
 - w przypadku złożenia ponownie wniosku przez sołtysa, rada gminy rozpatruje ten wniosek w terminie 30 dni od jego otrzymania.
- Wójt (burmistrz, prezydent miasta) musi uwzględnić rozstrzygnięcie rady gminy w tym zakresie – dlatego jest obowiązany wpisać środki finansowe na realizację zadań wskazanych we wniosku – w odpowiednich pozycjach projektu budżetu gminy.

Prawnik radzi...

Sołtysi to prawdziwi gospodarze wsi. To właśnie oni potrafią zmobilizować ludzi do działania, zgromadzić ich wokół własnej idei, wyzwolić ciekawe pomysły, a przede wszystkim energię do ich realizacji. Często jednak w swojej pracy napotykają na różnego rodzaju problemy prawno-administracyjne. Wspólnie ze Zbigniewem Stefańczykiem, radcą prawnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego pomagamy je rozwiązać.

Bogusław Warzyński, sołtys sołectwa Błogoszów, gmina Oksa:

Czy fundusz sołecki może być wykorzystany na remont dróg dojazdowych do pól uprawnych nie będących drogami gminnymi i czy sołectwa mogą połączyć swoje środki pozyskane z funduszu sołeckiego na wykorzystanie wspólnego celu np. remontu dróg wiejskich?

Zbigniew Stefańczyk

Zbigniew Stefańczyk: - Zgodnie z artykułem 1 ust. 3 ustawy z dnia 20 lutego 2009 roku o funduszu sołeckim pieniądze funduszu można przeznaczyć na wszelkiego rodzaju przedsięwzięcia, które są zadaniami własnymi gminy, służącymi poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Ponadto środki funduszu można także przeznaczyć na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 roku o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. Nr 62, poz. 558 ze zm.). Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do

zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują m.in.: sprawy gminnych dróg. W rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (Dz. U. 2013.260), która jak stwierdza są drogami publicznymi, do których ma ona zastosowanie.

Ustawa o funduszu sołeckim nie przewiduje możliwości łączenia środków pieniężnych dwóch sołectw na wspólne przedsięwzięcie. Ponadto ustawa zawiera zapis, który mówi, że wniosek powinien określać przedsięwzięcia przewidziane do realizacji na terenie sołectwa. Jedynym wyjście z tej sytuacji jest oddzielenie złożenie wniosków do wójta przez oba sołectwa ze wskazaniem realizacji przedsięwzięć (w tym przypadku remontu dróg wiejskich) przez jednego wykonawcę.

Ewelina Trela, sołtys sołectwa Oksa, gmina Oksa:

Ewelina Trela

Mieszkaniec wystosował pismo z zapytaniem, czy stosowne było wręczenie mu deklaracji śmieciowej znając jego udookumentowaną trudną sytuację życiową. Jak instytucja może rozpatrzyć jego wniosek?

Zbigniew Stefańczyk: - Nie ma przepisów, które zwalniałyby osoby w trudnej sytuacji

życiowej z uiszczania opłat za śmieci. Jedynym wyjście z tej sytuacji jest złożenie wniosku do urzędu gminy o ulgę lub umorzenie. Takie wnioski będą rozpatrywane na ogólnych zasadach dotyczących umorzeń zobowiązań wobec gminy.

Joanna Ryk, sołtys sołectwa Obice, gmina Morawica:

Joanna Ryk

Czy zebranie wiejskie może odbywać się w obecności całej rady gminy oraz czy mieszkańcy sołectwa mogą uchylić uchwałę rady gminy?

Zbigniew Stefańczyk: - Zebranie wiejskie jest organem uchwałodawczym sołectwa, w którym mogą uczestniczyć wszyscy mieszkańcy danego sołectwa. Obrady mogą także odbywać się w obecności wójta oraz członków rady gminy, a także innych zaproszonych gości.

Natomiast zgodnie z artykułem 101 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone uchwałą lub zarządzeniem podjętym przez organ gminy w sprawie z zakresu administracji publicznej, może – po bezskutecznym wezwaniu do usunięcia naruszenia – zaskarżyć uchwałę do sądu administracyjnego.

Skargę na uchwałę lub zarządzenie można wnieść do sądu administracyjnego w imieniu własnym lub repre-

zentując grupę mieszkańców gminy, którzy na to wyrażą pisemną zgodę.

Przepisy artykułu 101 ustawy o samorządzie gminnym stosuje się, gdy organ gminy nie wykonuje czynności nakazanych prawem albo przez podejmowane czynności prawne lub faktyczne narusza prawa osób trzecich. Natomiast nie stosuje się do decyzji indywidualnych w sprawach z zakresu administracji publicznej, wydawanych przez organy gminy, ich związków lub samorządowe kolegia odwoławcze.

Warto wiedzieć, że nadzór nad działalnością gminną sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem. Organami nadzoru są Prezes Rady Ministrów i wojewoda, a w zakresie spraw finansowych – Regionalna Izba Obrachunkowa. Organy nadzoru mają prawo żądania informacji i danych, dotyczących organizacji i funkcjonowania gminy, niezbędnych do wykonywania przysługujących im uprawnień nadzorczych.

Wójt zobowiązany jest do przedłożenia wojewodzie uchwał rady gminy w ciągu 7 dni od dnia ich podjęcia. Akty ustanawiające przepisy porządkowe wójt przekazuje w ciągu 2 dni od ich ustanowienia. Gospodarz gminy zobowiązany jest także do przedłożenia Regionalnej Izbie Obrachunkowej uchwałę budżetową, uchwałę w sprawie absolutorium oraz inne uchwały rady gminy i zarządzenia objęte zakresem nadzoru przez ten organ. Uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia.

Oprac. Agata Pęk

Sołtys pozyskuje pieniądze dla dzieci

Dzięki inicjatywie Anety Bławat, sołtys Kobylan z gminy Opatów, na początku czerwca powstał przy Szkole Podstawowej nowoczesny plac zabaw dla dzieci. Uroczystość otwarcia połączono z rozgrywkami sportowymi, grami i zabawami.

Nowoczesne urządzenia, huśtawki, pochylnie, ścianki wspinaczkowe, pomosty, równoważnie, drążki do ćwiczeń, mają wszelkie atesty i certyfikaty. Są stabilne i bezpieczne dla dzieci. – Urządzenia zamontowane przy szkole kosztowały prawie 32 tys. zł, z tego 25 tys. stanowiło dofinansowanie Lokalnej Grupy Działania Ziemia Opatowska, pozostała kwota to był wkład własny, który stowa-

rzyszenie otrzymało od gminy oraz od sponsorów – wyjaśnia **Aneta Bławat**.

Wszyscy, którzy przybyli na uroczystość, otrzymali własnoręcznie wykonane przez dzieci pamiątkowe godła gminy i powiatu. Odbity się liczne prezentacje artystyczne i taneczne. Wręczono puchary zwycięskim drużynom sportowym. Nauczyciele przeprowadzili zabawy konkursowe. Na

Zamontowane urządzenia mają wszelkie atesty i certyfikaty

koniec wszyscy uczestniczyli we wspólnym grillowaniu i poczęstunku.

Inicjatywę sołtys Anety Bławat chwali burmistrz Opatowa, Andrzej Chaniecki. – Do takich projektów będziemy się przyłączać – mówi. – Obecnie na terenie gminy planujemy budowę dwóch podobnych placów zabaw.

Słów uznania nie krył też starosta opatowski Bogusław

Włodarczyk. Podziękował za zaangażowanie i pracowitość mieszkańcom skupionym w Stowarzyszeniu Wiejskim „Nasze Kobylany” na czele z prezes Anetą Bławat, która jest jednocześnie sołtysiem.

Uczniowie ze szkoły podziękowali pani sołtys i wręczyli jej dyplom „Przyjaciela Szkoły”.

(n)

Dzieci dziękują sołtys Anecie Bławat za nowoczesny plac zabaw

Świątokrzyskie smaki w Tokarni

16 czerwca w Parku Etnograficznym w Tokarni odbył się regionalny finał XIII edycji konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”. Na stoiskach królowały specjały świątokrzyskiej kuchni: pyszne mięsa, sery, ciasta, a nawet własnego wyrobu piwo i wino. Gościem imprezy był Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa.

W tegorocznej edycji, komisja zakwalifikowała do konkursu aż 52 produkty, które startują w czterech kategoriach: produkty i przetwory mięsne, produkty regionalne pochodzenia roślinnego, na-

poje regionalne oraz inne produkty regionalne. Organizatorem imprezy był Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego we współpracy ze Świętokrzyskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach oraz Muzeum Wsi Kieleckiej.

Świątokrzyskie pyszności degustował Piotr Żołądek

Nagrody główne: Perliczka dworska z Kikowa, Szynka Dyszka z Nowej Wsi, Masło jędrzejowskie, Miód Napękowski, sok jabłkowy z Bielin, Gust porzeczkowy z Miedzianej Góry, Ogórki nieprowickie, Chleb żytni na zakwasie z Koprzywnicy, Chleb żytni na zakwasie Dobrowolskich z Kielc, Wino Silvio ze Złotej, Farsz z wątróbki z Łącznej.

Wyróżnienia: Gęś z pieca chlebowego z Korytnicy, Miód rzepakowy z Łążka, Powidła Lubaszkowe z Sorbinowa, kapusta kwaszona w głowach z Bogucic, kasza jaglana z Młyn, rogaliki z nadzieniem z róży z Kowali, Mioduśka fałkowska.

Nominacje do Kulinarnej Perły otrzymały: Twaróg z Pierzchnicy, Szynka Dyszka, Miód Napękowski.

Najazd sołtysów na Wąchock!

Już po raz czternasty, w ostatni weekend czerwca Wąchock gościć będzie sołtysów z całej Polski. 29 i 30 czerwca odbywać się tam będzie XIX Zjazd Sołtysów Województwa Świętokrzyskiego i XVI Krajowego Turnieju Sołtysów. To wspaniała okazja do integracji środowiska sołeckiego. A ponieważ impreza organizowana jest w Wąchocku, nieprzypadkowo określanym mianem „stolicy humoru” nie zabraknie tam także doskonałej zabawy. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas i Jarosław Samela, burmistrz Wąchocka.

Nagrodzą aktywnych sołtysów

Podczas imprezy ogłoszone zostaną wyniki konkursu „Sołtys Roku 2012 Województwa Świętokrzyskiego”, a najbardziej aktywnym gospodarzom wsi wręczone puchary i dyplomy.

Tytuł „Sołtysa Roku 2012” oraz główną nagrodę – 20 tys. zł na rozwój sołectwa przyznał **Januszowi Bednarzowi**, sołtysowi Radlina w gminie Górno. Natomiast 46 sołtysów zostanie uhonorowanych wyróżnieniami: **Krystyna Lach** - Rataje, gm. Wąchock, **Stanisław Kotwica** - Wincentów, gm. Piekosów, **Stanisław Kobiec** - Zgórsko, gm. Sitkówka – Nowiny, **Bogdan Wąsik** - Lemierze, gm. Bałtów, **Jacek Mazur** - Rybitwy, gm. Połaniec, **Ryszard Nowakowski** - Borzykowa, gm. Chmielnik, **Alojzy Nowak** - Młotkowice, gm. Ruda Maleniecka, **Rafał Ziolo** - Wilczyce, **Stefan Pacak** - Cierchy, gm. Mniów, **Grzegorz Wąs**, Pierchnianka, gm. Pierchnica, **Antoni Gardynik** - Kochów, gm. Opatów, **Elżbieta Beblo** - Ryłowice, gm. Samborzec, **Krzysztof Sadowski** - Tyniec Kolonia, gm. Oksa, **Danuta Bień** - Lasocin, gm. Ożarów, **Jadwiga Markiewicz** - Gadka, gm. Mirzec, **Marian Rola** - Sieńsko, gm. Słupia Jędrzejowska, **Grzegorz Przęzak** - Szczytniki, gm. Wiślica, **Wiesław Fąfara** - Lipiny, gm. Raków, **Marian Woś** - Lipowica, gm. Chęciny, **Adam Wójcik** - Łysaków Pod Lasem, gm. Jędrzejów, **Maria Grząba** - Przysław Mały, gm. Jędrzejów, **Marta Maciantowicka** - Wilanów, gm. Jędrzejów, **Grażyna Zielonka** - Smyków, gm. Daleszyce, **Jan Adach** - Kąjetanów, gm. Zagnańsk, **Stanisław Serafin** - Kwasów, gm. Pacanów, **Halina Malinowska** - Oblekoń, gm. Pacanów, **Zbi-**

Takie puchary trafiają do najaktywniejszych sołtysów regionu świętokrzyskiego

gniew Wojciechowski - Zagrody, gm. Staszów, **Wojciech Gądek**, Wodzisław, **Kazimierz Wojtaś** - Zagórzycze, gm. Pińczów, **Jerzy Nogaj** - Julianów, gm. Ożarów, **Wiesława Koziel** - Rzepin Drugi, gm. Pawłów, **Krystyna Niechciał** - Czepiec, gm. Sędziszów, **Regina Kuś** - Wzdół-Parcele, gm. Bodzentyn, **Adam Anadziałek** - Lechówek, gm. Łagów, **Dorota Dudek** - Chlewska Wola, gm. Moskorzew, **Ryszard Śliwiński** - Bichniów, gm. Secemin, **Roman Cichoń** - Sośniczany, gm. Koprzywnica, **Ryszard Januchta** - Brzezinki, gm. Masłów, **Beata Gierczyńska** - Brody, gm. Końskie, **Krzysztof Górski** - Pomorzany, gm. Końskie, **Danuta Krakowiak** - Młynek Nieświński, gm. Końskie, **Ewa Lasota** - Barycz, gm. Końskie, **Janusz Abudziński** - Słupcza, gm. Dwikozy, **Danuta Jedynak** - Błotnica, gm. Stąporków, **Zofia Mendak** - Psary-Podłazy, Bodzentyn, **Edward Bugajski** - Piotrow, gm. Waśniów.

W pogoni za Justyną Kowalczyk

W tradycję wąchockich turniejów na stałe wpisała się już rywalizacja sołtysów w nietypo-

gawczością podczas maratonu wąchockiego oraz wiedzą ze znajomości zasad pracy w rolnictwie. Najważniejsze jednak jak zawsze będzie poczucie humoru!

Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody. Najlepszy gospodarz wsi w turniejowych konkurencjach z Wąchocka odjedzie skuterem ufundowanym przez Henryka Milcarza, prezesa Wodociągów Kieleckich.

- Jestem przekonany, że tak jak w ubiegłych latach, także tegoroczna impreza zgromadzi wielu sołtysów z całej Polski. Zapraszamy także mieszkańców Ziemi Świętokrzyskiej. Wszystkich czeka wspaniała, pełna humoru zabawa! – zachęca **Feliks Januchta**, prezes Stowarzyszenia Sołtysów Ziemi Kieleckiej.

Małgorzata Niewczas-Sochacka

Program XIX Zjazdu Sołtysów Województwa Świętokrzyskiego i XVI Krajowego Turnieju Sołtysów, Wąchock 29-30 czerwca 2013r.

29 czerwca 2013 (sobota)

8.00 – 10.00 Akredytowanie gości w MGOK
10.00 – 13.00 Obrady Zjazdu Sołtysów
13.00 – 14.00 Przerwa Obiadowa
15.00 – 16.00 Projekcja filmu z ubiegłorocznego turnieju
16.00 – 17.00 Ogłoszenie listy startowej – zawodnicy ubierają się w stroje turniejowe
17.00 – 19.30 cz. I Turnieju Sołtysów,
- parada gmin i sołectw
- konkurencje turniejowe
19.30 – Sołtysowa estrada
- koncerty
20.00 – bankiet dla sołtysów
- kołek fortuny
23.00 kwaterowanie na nocleg akredytowanych gości

30 czerwca 2013 (niedziela)

9.00 śniadanie sołtysów
10.00 – 13.00 cz. II Turnieju Sołtysów
- konkurencje turniejowe
- ogłoszenie wyników i wręczenie nagród
- zakończenie Turnieju
13.00 – obiad

Janusz Bednarz

„Sołtysem roku 2012”!

Janusz Bednarz sołtysem Radlina w Gminie Górnio został wybrany w 1987 roku i... tak już zostało. Jest nim nieprzerwanie od 26 lat. Kapituła Konkursu „Sołtys roku 2012” zdecydowała, że to zaszczytne wyróżnienie trafi właśnie do jego rąk. Statuetkę oraz nagrodę główną – 20 tysięcy złotych, które chce przeznaczyć na wyposażenie placu zabaw dla dzieci w radlińskim przedszkolu, odbierze 30 czerwca w Wąchocku podczas XVI Krajowego Turnieju Sołtysów i Zjazdu Sołtysów Ziemi Kieleckiej.

Rodzinna tradycja

Sołtys Radlina skończył niedawno 60 lat, ma żonę, czworo dorosłych już dzieci i troje wnucząt. Oczywiście nie można zapomnieć też o zdomowionych w jego gospodarstwie... Baxterze, Nero i Kajtku – trzech psach, z których każdy jest wzięty z ulicy znajduj. Każdego z nich Janusz Bednarz przygarnął, by polepszyć psie, tułaczkie życie.

Jak mówi, tradycja piastowania funkcji sołtysa w jego rodzinie nie jest nowa: - Dziadek ze strony mamy był sołtysem Radlina w czasie II Wojny Światowej. Wówczas z sołtysowaniem wiązały się raczej smutne powinności, m.in. musiał grzebać ludzi zamordowanych przez Niemców - opowiada. - Dziadek w wojnę przygarnął do swojego domu rodzinę wysiedloną przez okupantów spod Opatowa i niestety zaraził się od przesiedleńców tyfusem. Zmarł w 1945 roku.

On sam sołtysem został w 1987 roku. Jak to się stało? Głównie przez... brak respektu dla ówczesnej władzy. Na jednym z wiejskich zebrań zapytał naczelnika gminy: „Jak długo jeszcze pan naczelnik i gminni urzędnicy będą brać łapówki?”. - Oburzenie było ogromne - wspomina Janusz Bednarz. - Zasugerowano mi bym nie mówił takich rzeczy, bo może mnie spotkać za to przed sądem kara... Odpowiedziałem zgodnie z prawdą, że nie tylko wiem o łapówkarstwie urzędników, ale, co więcej, wiem to od osób, które te łapówki wręczały. Ludziom chyba się spodobało, że nigdy nie należałem do żadnej partii i nie dbałem o party-

Janusz Bednarz ze swoim ulubieńcem - Baxterem

kularne interesy żadnej organizacji politycznej.

„Ludzie mu ufają”

- Janusz to nie tylko świetny sołtys, ale też bardzo porządny człowiek - mówi prezes Stowarzyszenia Sołtysów Ziemi Kieleckiej **Feliks Januchta**. - Dbą o lokalną społeczność, spieszą z pomocą tym, którym dzieje się krzywda. Zresztą gdyby taki nie był, mieszkańcy by go nie wybierali przez kolejne 26 lat. Ma jeszcze jedną ważną cechę: jest do bólu uczciwy i wali prosto z mostu to, co myśli. Nikomu się nie podlizuje. Dlatego właśnie ludzie mu ufają - dodaje.

Zdaniem Feliksa Januchy dokonania Janusza Bednarza sytuują go w czołówce najlepszych świętokrzyskich sołtysów. - Kapituła nagrody „Soł-

tysa roku” bierze pod uwagę bardzo wiele aspektów - mówi - Najważniejsza jest oczywiście praca na rzecz sołectwa, poprawianie stanu jego infrastruktury i estetyki, ale też umiejętność integrowania lokalnej społeczności. Stowarzyszenie Sołtysów Ziemi Kieleckiej nie miało wątpliwości, że Janusz sprawdza się w tych elementach bardzo dobrze.

Istotnie, dokonania sołtysa są imponujące. Jak mówią mieszkańcy Radlina, głównie jemu zawdzięczać należy wybudowanie w tej miejscowości wodociągu. - Był przewodniczącym Społecznego Komitetu Budowy Wodociągu - opowiada napotkany w sklepie mężczyzna. - Pamiętam, że w marcu było pierwsze zebranie na ten temat, a już z początkiem czerwca wykonawca wszedł

na budowę. Wyłącznym inwestorem było sołectwo. W ciągu dwóch lat mieliśmy siedemnaście kilometrów wodociągu i przyłącza do wszystkich domów - dodaje.

Także przy wydatnej pomocy Janusza Bednarza udało się wykonać w Radlinie kanalizację. W tym wypadku inwestorem była gmina; za kilka milionów złotych powstała nitka o długości prawie 20 kilometrów.

- To są te najbardziej głośne i przynoszące radość, najbardziej rzucające się w oczy inwestycje - mówi sołtys Radlina. - Ale codzienność jest szara: a to powódź, a to wybuch pożaru, który trawi gospodarstwo, albo inne jeszcze problemy. Wtedy trzeba się skrzyknąć, przejść po mieszkańcach i zrobić zrzutkę...

„Kto społecznie pracuje, ten boso chodzi...”

- Pamiętam jak pierwszy raz poszedłem z nakazami podatkowymi na wieś, pewien stary działacz kółka rolniczego zapytał, ile mi płacą za to moje sołtysowanie. Odpowiedziałem mu: „Stanisławie, sołtys to funkcja społeczna. Nie ma z tego pieniędzy”. A on na to: „Chłopok! Kto społecznie pracuje, ten chodzi boso, a jak do tego jeszcze zajmuje się polityką, to psy na nim ludzie wieszają!”. Więc staram się nie mieszać do polityki, nie wchodzić w żadne układy. Jedyną organizacją do jakiej należałem to harcerstwo, a harcerzem zostaje się do końca życia! Boso, co prawda, nie chodzę, ale milionów też się przez te lata nie dorobiłem - śmieje się pan Janusz.

Robert Siwiec

Wakacyjna Kartka z Kulturalnego Kalendarza

Muzeum Wsi Kieleckiej zaprasza na obchody 70. rocznicy Pacyfikacji Michniowa. Z tej okazji w dniach 12-13 lipca w Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie odbędą się uroczystości upamiętniające to dramatyczne wydarzenie. Po oddaniu hołdu pomordowanym odbędzie się „Spotkanie pokoleń”, w którym uczestniczyć będą osoby pamiętające masakrę tamtych dni.

Szczegółowe informacje <http://mwk.com.pl>

Filharmonia Świętokrzyska im. Oskara Kolberga w Kielcach zaprasza na wakacyjne koncerty, recitale, wieczory filmowe oraz retransmisję oper z Metropolitan Opera z Nowego Jorku w ramach „Lata w Filharmonii”

Szczegółowe informacje <http://filharmonia.kielce.com.pl/>

Warsztaty, koncerty, gry i zabawy oraz zajęcia edukacyjne to letnie propozycje dla dzieci i młodzieży przygotowane przez **Muzeum Narodowe w Kielcach**. Z okazji corocznego Pikniku Literackiego 14 lipca w Pałacyku Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku zostanie przygotowana specjalna gra edukacyjna nietypowych rozmiarów.

Więcej informacji <http://edukacja.mnki.pl/pl/aktualnosci/>

W lipcu i sierpniu na wakacyjne spotkania w Medi@tece zaprasza **Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza w Kielcach**. W programie m.in. spotkania z bohaterami książek Adama Bałdaj z okazji 95. rocznicy urodzin pisarza, gry, zabawy logiczne oraz zajęcia z wykorzystaniem komputerów. Spotkania odbędą się 2 i 30 lipca oraz 6 i 27 sierpnia.

Więcej informacji www.wbp.kielce.pl

W lipcu i sierpniu **Europejskie Centrum Bajki im. Koziołka Matołka w Pacanowie** zaprasza na „Bajkowe wakacje”. Stolica Bajek przygotowuje także specjalny projekt Bajkową Akademię Radiową pod patronatem Polskiego Radia.

Szczegółowe informacje www.stolica-bajek.pl

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

... dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...